

עתר | יז

מסכים ומסכות | אלול תשפ"א

עורכים: אבישר וסיון הר-שפי

מיסודו של מבווע

מקימו ועורכו הראשון

יעקב אבן-חן ז"ל

עריכה לשונית וניקוד: דוד הרבנד
ציור השער וכל האומנות בגיליון: עדי אהרן
סלסילת רימונים – רימונים בסלסילה עשויה ממסכות תכלת חד פעמיות, 2020.

עיצוב גרפי: מיכל קוטנר

©

כל הזכויות שמורות

עתר

יוצא לאור על ידי עמותת מבוע

אלול תשפ"א (2021)

כתובת המערכת: atar670@gmail.com

הפקה:

הוצאת מכללת הרצוג – תבונות

המכללה האקדמית הרצוג

אלון שבות 9043300

טל' 02-9937333

פקס' 02-9932796

דוא"ל: tvunot@herzog.ac.il

ISSN 0541-5829

סדר הדברים

7		דבר העורכים
II		פרולוג
	(קומו שירים שעוד לא נכתבו)	יורם ניסנוביץ
13	(אני משבר)	
14	ימי הריק	קובי פישר
		מסכים ומסכות
	זמן קורונה	גאולה שינה
19	כפייתיות	
20	מרחוק	חרות לוביץ'
	(יום אחד)	
21	סגר	
22	(משורר מרצה לקהל של סטודנטים)	
23	זמן קורונה	אריאלה נידס־פרץ
25	ליל סגר	בנימין גל
26	המחשב	שחר שמאי
27	(האם זו אני במסך?)	שירי הרשֶׁלר
29	עובדת מהבית	שרה שקל
31	מחיר המשלוח	
32	חצי פגישה	קובי פרידחי
	מנה אחת	ידידיה פינק
34	בעד השני של המסך	
36	תחפושת	רונית מזוז
37	עין בעין	רבקה פישביין עמנואל
38	2020	
39	להיפגש איתכם בשישי בלילה	בת קול
40	המתנה	רינה וילנר
41	(יש ימים)	
42	מסכה	אבישר הר־שפי
43	היה לנו מקדש	
45	(בראשונה הכול היה חגיגי)	תמר עיני להמן
46	חזרה אחרי הסגר	

נוגעת בקירות

49	בימי המגפה חורבן בית	מיתר הלל קורמן הודיה היין
50	(הביטו היטב)	
51	מצרה עלי החגורה מהי הדלת?	נעמי אסולין
53	הפגישה השישית	
54	בידוד תפילה ביחיד	גל כהן
55	העולם ננשם לתוכי	
56	גילוי פנים	
57	שיח ויראלי	שחר־מריו מרדכי
58	חקירה אפידמיולוגית	
59	סגר 2	נירה שי
60	בידוד	הגר לדרברג ינובסקי
61	דוק בדידות נגיף	שפי רוזנצוויג אבישי חורי
63	כל הילדים העלובים	
64	עוד מעט	לימור רוזי ברנס
65	לא רוצה לצאת מהסגר הזה (השליח יגיע עד פתח הדלת)	סמדר פייל
66	(לא נגיף את התריסים) (הנער החופף במספרה אמר לי)	
67	(הבנות שלי קוראות לי בשירים)	
68	(נאסף תשרי)	
70	בקשות למדקרת	תמרה חלוצי
72	הנחיות חדשות	יוני דוד

הדרך אל הבית עודנה

75	(בין הסגרים)	חנן בולר
77	(בואי נעשה תרגיל חדש)	אילה גליק מגיד
78	(המחזור הראשון הזכיר לי)	
80	(נניח שבמרכז ביתנו אין)	
81	הצד החשוך של הירח	שרה שקל
83	אברה	יהודה לדרברג
84	חשיפה	ורד שם טוב
85	דברים	רני רוזנטל

	ערפל	יפעת גלבר
86	(משהו מוזר קרה לזמן)	
87	(נגרף לצדדים ערמות)	
88	סגר	כנרת סמואל פולק
89	ציפורים	
	(כל בוקר)	
90	מן החלב החסר	
91	זקנה	
92	(בסוף סבתא אמרה)	אהרלה אדמנית
93	זמן מגפה	שרית גרדוול
96	האור האחרון	צופיה סרי לוי מזוז
100	(אני עדיין)	עומר נחום
101	(אפשר היה לספר)	

האמת עירומה

105	האמת עירומה	רם הרשטיין
	הדבר	גרגורי גורדון
106	החלמה	
107	התחיות	
	הזמן המסתמן	
108	(התרחקתי מאש ונפלתי לים)	רבקה רימון
	רשימת כישלונות	
	(בין ארבעת הקירות האלה)	
109	(שקרים שאנשים אומרים)	
110	לשכוח את שמי	
112	יותר	שני (שושנה) קפלן
113	טיפה	חגית זוהרה מנדרובסקי
114	שירי צמדים	יואב אלשטיין
116	(ארץ גן עדן רבתה)	איתאל קריספין

פורח שלא בזמנו

119	(ירושלים משתטה)	יורם ניסינוביץ
	(כתבו אותי היום)	
121	תפילה לימי משבר	
	ועל הפורקן	חיה יגל
	שִׁפְתָּח	
122	כנפיים	

	(מה יודעים שמים על כחול?)	צוריאל אסף
I 23	(פקעות החורף ממתנינות)	
I 24	כוכבים בוכים	יהונתן אלון
I 25	יערות	
I 26	תחזית מזג האוויר	חגית זוהרה מנדרובסקי
I 27	ערבית	בן ציון גולדשטיין
I 28	עמק האלה	
	(בין עלי כותרת לבנים)	
I 29	(למנצח על השירה)	
	מירוק	אמונה בן יעקב
I 31	כדי שאזכור	
I 32	השמש השוקע עוד יזרח	איתי אליצור
I 34	אידרא	עקיבא גולדשטיין
I 35	ברכת האילנות תש"פ	

אפילוג

I 41	מגדיר קורונה	סיון הר־שפי
I 43	(והנה כל שרחק ממני)	מירי וסטרייך
I 44	שיעור תפירה	שירה צרי
I 45		על אודות האומנות המלווה

דבר העורכים

על סף שנה חדשה, ובעיצומו של גל רביעי של קורונה, רואה אור גיליון זה העוסק בהשלכות הקורונה על חיינו ומגלה את השתקפותה בשירה, בפרוזה ובאומנות שנוצרו בשנה החולפת. באופן יחסי לכל גיליון קודם של 'עתר', התקבלה במערכת כמות גדולה במיוחד של חומרים, המעידה לתחושתנו על רעידת האדמה העזה שהתחוללה, אשר טלטלה וערערה את שגרת החיים ואת כל המובן מאליו: "המובן מאליו הִיה נִפְטָר מִסֵּפֶר אֶחָת". משהו עמוק ויסודי מתרחש כעת, שאין עוד לדעת לאן יוביל ומה יהיה חותמו על המציאות העולמית העתידית. דברים מתפוררים, תהליכים מואצים, המושגים "עולם ישן", "עולם חדש" צפים בשיח, ומורגש מתח בין חשש מאובדן המוכר והבטוח, ופחד מאפוקליפסה, לבין תקווה לתיקון ולהתחדשות. ריבוי החומרים שהגיעו אלינו מעיד שהמוזות לא ממש שותקות כשהתותחים רועמים, אדרבה, הן מתעוררות ושרות: "קומו שִׁירִים שְׁעוֹד לֹא נִכְתְּבוּ / וְדַבְּרוּ אֶל הַמָּצֵב". ליצירה תפקיד חשוב בהתבוננות, באיסוף השברים ובתהליך ההחלמה של הפרט כמו גם של החברה.

תחושות אלה מצאו ביטוי בגיליון זה, בחמישה שערים:

שער א' – מסכים ומסכות

השער הראשון עוסק במאפייניה הגלויים ואולי אף הבוטים של התקופה, שנדמה כי מעבר לתפקוד הפרקטי שלהם הפכו לסמלים רבי משמעות. מחד, המסכה – המכסה את הפנים מן הזולת וברבד מנכיחה את החרדה ממנו ואולי בכלל מן המפגש האנושי הבלתי אמצעי. נוסף לכך, מעבר למסכה הקונקרטי, השירים מדגישים גם את המסכה המטפורית שהמציאות החיה כמו עטתה על פניה: "מִסְכָּה / עַל שְׁמֵי הַתְּכֵלֶת / עַל הַשָּׁדוֹת הַמְּוֹרִיקִים / הַחֹשֶׁה / מְעוֹף הַתְּסִידוֹת / וְהַחֲבוּקִי". בצד השני של המטבע מופיע המסך שהפך מעתה למקום הגילוי המרכזי של הפנים. השירים בשער זה מנכיחים את הקושי שבמצב יחד עם ניסיון מלא חמלה להתגבר עליו: "מִנְסָה לְלַחֵשׁ לָךְ הַרְדֵּךְ הַמְּחַצֵּה שְׁבִמְסָךְ / מְנַסָּה לְהִצִּיץ וְלַחֵשׁ לָךְ / לְיֵלֶה טוֹב".

שער ב' – נוגעת בקירות

בשער זה שירים הנוגעים בקירותיו של הסגר. עולה מהם תחושת המחנק והכלא, תחושת פירוד וברידות: "בִּימֵי הַמְּגָפָה מוֹגֵף הַתְּרִים /

ובלילותיה הופך מצד לצד / אני כלוא באי המבדר; "שאינ מרחב,
שהבית צר / שכל אחד משנינו מסגר / בעיר אחרת". מצד שני,
בימים כאלה ביתו של אדם מתגלה כמבצרו, אף כמקדשו: "בימי
המגפה ביתי מקדש / חבר הוא קיר הוא כתל מערב"; "מחוץ לרחם
הבטון / מרחפת, תמידית ובלתי נראית / הספנה החותכת ככתר".
מנקודת מבט חיובית, דווקא מתוך ההסתגרות וההתכנסות תיתכן
פתיחת מרחבי תודעה חדשים: "השקט הזה בתוך הבית / והמאה
מטרים / עם השמש והפרחים / דוקא עכשו / משהו יכול להפתח".

שער ג' – הדרך אל הבית עודנה

ההתכנסות אל תוך המרחב הביתי הסגור הדיגשה, אתגרה וחדשה
את מערכות היחסים הזוגית והמשפחתית המתחוללות בו, את חיי
השגרה הנהוגים בו, את הביטחון והיציבות: "ידיך מנסות לךלות
את התמיד / ואני לוחש, זהירות / הכל שביר כל כך". התחדדה
תחושת האינטימיות: "גם מחסומי הפנים לא מסתירים / את קני
העין הזרחים / ובחיוך האביב שעליך רואים / מקדם מ חיובי".
ה"רעשים" שבחיי קהילה וחברה עומעמו, וכעת כל בית נדרש אל
עבודתו הפנימית: "כמו חדרן שקוף במלון רב קומות / עברת בית
בית ותלית על הידיות שלט (דוצרדי, מתרגם לשפות זרות): /
נא לא להפריע". מאידך מגבלות הבידוד יצרו תיחומים והפרדות
גם בתוך הבית עצמו, ומתוך כך כמו נכתב מחדש שיר השירים,
אקטואלי מתמיד בכמיהותיו והחמצותיו: "יודעת שהיית רוצה
לבוא / אך כפך מחליקה שוב על הר המנעול. / בדוד".

שער ד' – האמת עירומה

שער זה הוא אולי המפתיע ביותר בעבורנו העורכים – לא שיערנו
שהמתח בין שקר וזיוף לבין אמת הוא תתנושא כה מרכזי של
התקופה. כאן נמדד כוחה של השירה בשיקוף זרמי העומק הסמויים
יותר של המציאות. מבין השיטין מתברר כי הקורונה ערעה את
היסודות ומתוך כך צפו ועלו ספקות ושאלות ביחס למציאות
המוכרת, החל בביקורת עצמית וחברתית ועד תהיות וקושיות
קיומיות נוכח חולי ומוות: "עכשו אני לא רץ לגשר / המוביל לעבר
השני, / עכשו אני בוחן כל צעד בדרכי / כמו ילד שבדק אם מי
הנחל צוננים / בקצה הבקן / ורואה את הבורות שלפני". קליפות
סדוקות החלו לנשור ותחתיהן נוצר חיפוש אחר אמת צומחת:
"חפשתי אמת / ... דלת סתרים, פתוחת קבלה / לחדרי נשמה".

שער ה' – פורח שלא בזמנו

הסגרים הממושכים נתנו לטבע הפוגה מנזקי אנוש וחיידשו פני אדמה, סדרים השתנו: "לְטֵם פּוֹרַח שְׁלֵא בְזִמְנוֹ". האדם מצידו, סגור בכלא העירוני הדחוס, גילה עד כמה הוא חסר את הטבע ועד כמה הטבע חשוב לבריאותו. "בְּתוֹךְ הַנְּגֵר הָעִירוֹנִי / נוֹצֵר שְׁבִילִי" – לקשר אדם וטבע הייתה עדנה, ויש מקום לקוות שגם השפעה לטווח הארוך בקידום תודעה אקולוגית מפותחת יותר. בהקשר האמוני, מניינים שנאלצו לגלות מהמרחב הסגור של בתי הכנסת, גילו את יתרונותיה של התפילה בטבע – "הַבְּקֵר הַזֶּה כּוֹתֵב לִי פְּסוּקִים טְרִיִּים בְּקֶסֶת קְטָלֵב", ועם זאת התחדשו בבריתם למסורת: "גַּעְגּוּעַ לְרִיחַ בֵּית תְּפִלָּה עִם קוֹל הַמּוֹן כְּמֵה בֵּין קִירוֹת".

נסיים בתפילה שהגל הרביעי הוא גל הקורונה האחרון, בתקווה לימים בהם שירה חדשה ישבחו גאולים, ובברכה לשנה טובה בפשטות, שנה של חיים בריאות ושמחה,

העורכים.

פרולוג

יורם ניסינוביץ

*

קומו שירים שעוד לא נכתבו
ודברו אל המצב
ארגו קני מלים על העצים
צפצפו בצפורים
אתם חיוניים
מטפלים בשבורי הלב המתמודדים
באפלים
זוהרים בתחתית
ומרהיבים את השבעים

אדר תש"ף ימי הקורונה

*

אני משבר
חולף
בעולם

על פניך וצוארך
אמות הידים
רגל ופה

אני חולף מעל מדינה ומדינה
עם ועם
מעל בטן האשה חלצי האיש
היא עולה עלי החנה
ואני מוליד

אייר תש"ף

קובי פֿישר | ימי הריק

בְּיָמִים הָהֵם לֹא נִדְעַ אָדָם
 בְּרָחוּב וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְחַיֵּת הַשָּׂדֶה תִּפְשֹׁט בְּעִיר
 בְּטֵלָה מְלֹאכָה (וְאִף מְלֹאכֶת הַבְּטֵלָה)
 וְלֹא נִדְעַ אִם יָקָר אֲנוֹשׁ מִפֶּז
 אוֹ דָם הָאָדָם נִמְדָד בְּדָמִים
 וְאִם בְּצֶלֶם אֱלֹהִים יִתְהַלֵּךְ
 זֶה הַפְּרִצוּף הַזֶּעִיר בְּמִסָּךְ

בְּיָמִים הָהֵם הַמְּשֻׁלָּה תִּפְלֵ שְׁלוּשָׁה
 אִף אַרְבָּעָה רְגָלִים
 וְלֹא נִדְעַ אִם מִשְׁנֵאֵת הַצֶּדֶק
 אוֹ אֲהַבַת הַשְּׂרָרָה
 תִּגְלָה הַבְּלוֹתָהּ בְּרַבִּים
 כְּרִיק רְחוּבוֹת שׁוֹמְמִים

וּבְיָמִים הָהֵם בְּשְׁלוּשָׁה סְגָרִים יִסְגְּרוּ
 הַיְכָלוֹת אֱלֹהִים וְתַעֲנוּגוֹת אָדָם
 אִף רִיק הַלֵּב וְאִין תְּבוּנָה
 רַק תִּפְלָה תִּזְתַּר בְּגָרוֹן הַחֲנוּק
 לְבַקֵּשׁ אוֹת פָּנִים
 מִתּוֹךְ שְׁמֵי הָרִיק
 וְהִפָּה הָאֵלִים
 יִחַתֵּם בְּהַבְּלוֹ
 חֲלוֹן סְגוּר

אדן חלון 2, פיסול בענפי רימון ותחבושת על אדן חלון, על החלון מסכה עם ענני
צמר גפן, 2021.

מסכים ומסכות

גאולה שינה | זמן קורונה

תִּרְאוּ אוֹתִי,
כַּמָּה מִהֵר אֲנִי הוֹפְכֶת
לְבַעַל חַיִּים
שְׁלֹא בִּיתוֹ אוֹתוֹ
חַמְשִׁים וְחַמֶּשׁ שָׁנִים.

כפיתיות

הַכְּפִיתִיּוֹת הַשְּׁתִלְטָה עָלַי.
אֲנִי לוֹמְדָת בְּזוּם
מִצְהָרִים מְקַדְמִים וְעַד לַיִל
צְרָפְתִּית וְסִפְרוֹת
טִיּוֹלִים וְקוֹלְנוּעַ
בוֹלְעַת הַכֹּל עַד בְּחִילָה.

שׁוּב עוֹלָה בִּי אוֹתָה שְׁאִיפָה:
לְהִיּוֹת סֶתֶם אָדָם.

חרות לוביץ' | מרחוק

מהמשבצת אני קוראת
בלי קול

(על המסך עולה הודעה:
את במצב משתק.
האם רצית לדבר?)

אני רוצה להגיד
כמה קשה
למשש כך את דפק הלב.

דבר שידענו לומר
עכשו הוא אחיזה עקשת
מכביד את הנשימה.

(על המסך עולה הודעה:
החבור שלך לא יציב.
החבור
נתק)

ולא דברנו
גם לא בין הלב והפה.
בפיקת הגרוגרת
מלים התעבו לדמעות

*

יום אחר
בשנהיה מחסנים
מפני הרעד הקל שבגוף
אלחץ את ידך
אחבק אותך עד העצם.

אל תתניחסי לתופעות הלואי
(פעילות לב, חם גוף)
רק חסני אותי מן הבדידות

במנה שנה
של חבוק

סגר

סוף הלילה מגיע קרוב לצהריים
אני מלקטת אותי איברים איברים.
בחדר אור הבדידות
דחוס.

לקפה עדין יש ריח של קפה
ולאשר אין צורה, רק טעם
של פחמימות ריקות.

גללתי את הפיד. ראיתי
קרבות גלדיאטורים בגרסה מודרנית:
המנצח (בהגף אגודלים) יזכה
באשה יפה
לצדו
על שלט חוצות.

חֲשַׁבְתִּי: אָדָם לְעֵמֶל.
זָמַרְתִּי (פְּחָדִים שֶׁלִּכְתִּיִּים, גְּרַמִּיִים)
עָקַרְתִּי (עֵשֶׂב תִּסְכּוֹל מִתְעַבָּה)
הִשְׁקִיתִי (תִּקְוֹת עֲדִינֹת)

גַּם הַיּוֹם, כְּמוֹ כֹּל בִּקְרָה, עֲדִין שׁוֹאֵלֶת:
אֵיךְ לְהַעֲשׂוֹת אָדָם
בְּצִלְמִי

*

מְשׁוֹרֵר מְרַצָּה לְקַהֵל שֶׁל סְטוּדֵנְטִים, פָּנָיו בְּמִשְׁבַּצַת מָסָךְ.
הוּא מְדַבֵּר עַל חֲרוּת, עַל הַקְּשָׁבָה לְשִׁקָּט.
(בְּרַקַע מִיִּשְׁהוּ שָׁכַח לְהִשְׁתִּיק אֶת עֲצָמוֹ:
"אֲנִי לֹא מוֹצֵא אֶת פְּנִקֵּס הַחֲסוּנִים, אֵיפֹה שְׁמֵת אוֹתוֹ?")
מְשׁוֹרֵר מְדַבֵּר עַל הַתְּחַסְנוֹת מִפְּנֵי הַמָּכָר.
טֵלְפוֹן בְּחֵדְרוֹ מְצַלְצֵל וּמִתְנַתֵּק.
פָּנָיו מְבַקְשׁוֹת פָּנִים.

אריאלה נידס־פרץ | זמן קודונה

.1

ילדי מטילים קביות
בזום,
רואים ואינם נראים,
נבלעים ברעש רקע
ושעור מערכת
חסון, בין שברים
מדמים וחלקי
מורה עיפה.
אני מציצה ונפגעת
מלים גנובות בקרבי,
עולם שאינו שלי,
רוצה לאסף, לחבק
לאפסן בתוכי חלקים
אבודים בשתיקה משננת
ילדים כמו סוקולנטים
לא כדאי להשקות מדי
רק להניח קרוב
לשמש.

.2

רשתות חברתיות נפרסות בין אצבעותי כמכמרת,
לוכדות זרזיר ציוץ, מלים, רגשון מבע, צבע קול,
חבלי גשר על ים בודד.
אני בוכה בקרבי וצוחקת,
חולפת אל תוך השניות השעות הסגרים,
כל חרדותי מפקדות באלגוריתם
מדיק, גם קצר הרוח וכאבי הגב.
תשנית היום־יום נכרת בי פנים
בפנים כמסכה השומרת מסך
מגע נפשי.
אני מבקשת פשוט,
לטבל מכחול בתו ירק

בְּתוֹ סֵגֶל,
לְשֵׁרֵטֵט אֶלֶף מֶטֶר אָבִיב
לְכָל הַכּוֹנִיִּים.

בנימין גל | ליל סגר

הדפים בספר התהלים
של אמא מקמטים
מרב שמוש תכוף
במנח הישיבה הכפוף.
המשקפים של אבא מנחים
בצד, עזובים בעת החשובים
גימטריאות, חשובי קץ
הימין בתוך מתברות עבות
כרס, מחכים לאיזו הארה
שמימית מתוך אפלתם
ואני? אני זוכה להארה
ארצית, בוקעת מתוך מסך
המחשב המקרין בפני דגמאות
של בריחה.

שחר שמאי | המחשב

עֲקַרְתִּי אוֹתוֹ מִכְּבָּלָיו
מִמְכוֹנֹת הַהִנְשָׁמָה
וְנִשְׁאַתִּי אוֹתוֹ בְּחִיקִי
כְּמוֹ תִּינּוֹק

עִם כָּל נִתּוּק שֶׁל צְנוּר
נִשְׁמָעָה אֲנֻקַּת כָּאֵב חֲרִישִׁית

וְהוּא בִשְׂאֵרִית הָאֲנָרְגִיָּה
עוֹד סֵפֶק לִי חִיּוֹד קֶטֶן
פְּלֶרְטֵט עִם הַתּוֹדָעָה הַשְּׁבֵרִירִית לְעֵת עֶרֶב
שֶׁר לִי בְּקוֹל צוּרִם וּמִכְנִי
וְסֵפֶר לִי סִפּוֹר דְּרָמָטִי
בְּעֵינָיו הַשְּׁחָרוֹת
עַד שֶׁנִּדְרָמְנוּ שְׁגִינוּ
בְּחִיק הַלֵּילָה הִיְתוֹס

שירי הרשור

*

האם זו אני במסד?
האם זו אני וזה סד חלקי נבטים מבין כל המסכים השחרים
הרבועים החלקיים.
משקיטה.
מתכבה.
מתכנסת.
מבקשת ו
אין חבור. אין חבור. אין חבור.
אין רשת בטחון יציבה.
הכל קטוע.
ק. ט. ו. ע
כבדה לי החבילה, נגמרת הסוללה.
ריקה.
ואיפה הוא מטען.
לא מוצאת. עוד זוכרת שהנחתי אותו לרגע ריק ו
מצאתי.
אטי. אחוז אחר
שנים.
למה לא מהיר יותר.
למה לא מהירה יותר. למה הלב רץ מהר יותר מכפי הסוללה
שנגמרה
ונטענת. לאטה. ל א ט ה.
למה בי רק טענה.
שלא מתמלאת. יותר מהר יותר מהר יותר מהר. למה השעור לא
נגמר למה הוא זולג
ומתפרס. למה הנני חוץ לכתה.
ואולי – אולי –
אסכים להטען לאט
לשמע ולא להשמע. לפתח מצלמה גם כשנראה בי מבלגן ואין
במה להראות.
אולי אסכים למסד
גם כשהוא שחר.

ואלי מביטה בי גם כשלא שלמה
רק איזה סך
מכל החלקים
שאני

שרה שקל | עובדת מהבית

אם מתוך מסמך הוורד הזה היה נשמע הסאונד
של צליליו אני כותבת:
צרחות ילדים בתמהיל משגע
שאני סופגת אל גופי בחבטות קהות.
לו יכלתי לכבות את הרעש.

למרות זאת אני כותבת.
אני מכרחה לכתב ולמזלי לא שומעים סאונד בוקע ממסמכי וורד.

איך יכולות שתי הנשים לדור בכפיפה אחת,
בשנאתן המטה צרה להן כחד סבין.
האשה שכותבת עכשו מסמכים גוזלת את האם מילדיה
המתקוטטים (או שמא משחקים
היא לעולם לא בטוחה מה משמעות הגפופים הללו).
והאם שחיבת לנקות נפשה בטקסי שטיפת כלים ורצפות
גוזלת זמן יקר.
כל שבקשה האשה העובדת הוא זמן
(אם רק הזמן היה מוצק ולא נוזלי,
לא זולג
ולא נגר
אלא אחוז היטב בממשות ידים).

הנה בחדר השני הצרחות המשנות הופכות לנדאות של בכי.
כל אצקאות הגוף מכונות עכשו.
ציוד חרום נשלף ממחסנים. התרגלת ברורה.
בבכי ילדים הכשרנו לטפל.
האשה העובדת מכירה עכשו את מקומה ומניחה למקלדת,
בפני בכי ילדים אפלו היא אינה עומדת.

אטבים 2, הדפס שבלונה וחבלים על גבי נייר, 2020.

מחיר המשלוח

אבל צריך גם משלוח.
יש מחיר למשלוח.
ואני רק רציתי לאחוז
בקטן, בכמוה

אני מחפשת משלוח חנם;
בקבוק נשלח אל ים.
לפעמים רק השיט
הניעות החומלות
חבוק המים

אולי אותך על המשלוח;
ארכש חפצים קטנים
ואפזר עצמי ברחבי העולם.
בסין מפתח ברוגזה בעצוב עתיק,
ברוסיה תבנית סליקון של בית.
אין צדך במשלוח, ממילא כאן אצלי כבר
לא נשאר כמעט מקום

קובי פרידחי | חצי פגישה

"אני לא מאמינה שאני מדריכה"

"אני לא מאמינה שאני מדריכה"

"אני לא מאמינה שאני מדריכה"

המילים חזרו שוב ושוב בראשי כמו מנטרה שתפקידה להשאיר אותי יציבה. ליבי פעם בחוזה בזמן שעוד ועוד מדריכות ומדריכים חדשים מכל הארץ נכנסו לחדר הגדול. את מרביתם לא הכרתי. הסתכלתי מקרוב על החיוך, על המבט המתרגש. כולם נראו לי ממש גדולים, בטוחים בעצמם, ואני הרגשתי קטנה כל כך.

בדרך כלל לא הקשבתי למדריכות שהערצתי. הייתי מתבוננת בתנועות הידיים, בחצאית הארוכה ובחולצת התנועה הלבנה, סופגת את להט הדיבור. הייתי משחקת לפעמים מול המראה עם ספר של הרב קוק, כאילו גם אני מעבירה פעולה, חלמתי על הרגע הזה זמן רב. אבל עכשיו? הרגשתי קטנה ומפוחדת. לא מאמינה שבעוד שבועיים אצטרך לומר מילים גבוהות לחניכות קטנות ולקוות שגם הן יתבוננו בי בהערצה.

רכות הסמינריון השתיקה את כולם ומזכ"ל בני עקיבא נכנס. הוא בירך אותנו והחל בנאום ארוך. הפעם השתדלתי להקשיב לכל מילה, אולי בדבריו מסתתרות מילות הקסם שיהפכו אותי לבוגרת, איכותית ומרשימה יותר. עברתי בין הפרצופים וניסיתי לזהות פנים מוכרות. מבט אחד תפס לי את תשומת הלב, היו לו עיניים כחולות, שיער שחור, כיפה קטנה שיושבת על הצד וחיוך של מבוכה. הרגשתי שגם הוא חושש מהמעמד. ניסיתי לחשוב מאיפה הוא בארץ, מעיר גדולה או אולי מקיבוץ, איזה שבט הוא עומד להדריך. נראה שהוא מצליח להקשיב לדברי המזכ"ל, מחשבותיי לעומת זאת כבר נדדו למחוזות אחרים.

במפגש הפתיחה עורכים סבב היכרות כדי להתחיל את היום בצורה טובה ולהפיג את המתח, כך אמרה הרכות. כיוון שהיינו קבוצה גדולה היא החליטה לחלק אותנו לחדרים. החלוקה הייתה אקראית ומצאתי את עצמי עם שתי בנות נוספות שלא הכרתי, בחור נוסף שנראה עצבני למדי והבחור עם העיניים הכחולות והחיוך הביישני. העצבני עזב בתוך כמה שניות את החדר, והבנות, שכנראה למדו יחד באולפנה, התחילו בשיחה נלהבת למדי על הצ'ופרים שהן

מתכוונות להכין לחניכות. היה בלתי אפשרי לנהל שתי שיחות במקביל אז שנינו שתקנו והקשבנו.

הלב התמלא בחרדה. הרגשתי שאנחנו באותו מצב אבל לא ידעתי איך לגשת ומה להגיד, אני תמיד מסתבכת במצבים כאלה. פתאום הבנתי שעוד לא חשבתי על צ'ופרים לפעולת פתיחה או על הפעולה עצמה, שיש לי עוד כל כך הרבה לדעת ובטח שתי הבנות האלה והבחור החמוד, ובעצם כולם, יודעים הרבה יותר ממני ואולי זה לא בשבילי כל הדבר הזה. לפתע הן הפסיקו לדבר ועדכנו אותנו שהן יוצאות להפסקה, נעלמו והשאירו אותנו לבד בחדר. הסתכלנו זה על זה והתפוצצנו מצחוק.

"אז... אהמ... איזה צ'ופר אתה מכין לפעולת פתיחה?" שאלתי בחשש. "למען האמת עוד לא יודע. בכלל לא חשבתי שאהיה מדריך", הוא ענה. למדתי שקוראים לו אביעד, שהוא גר בנגב והוא אוהב לטייל, לפעמים רק הוא לבדו עם המדבר. סיפרתי לו שגם אני אוהבת לטייל. בנהריה אין לנו מדבר אבל יש טיילת על הים. גיליתי שיש לנו הרבה במשותף, ואפילו שנינו עומדים להדריך את שבט מעלות. המבוכה הלכה והתפוגגה ולראשונה מתחילת היום הרגשתי ביטחון, שאולי הדברים בכל זאת יסתדרו בסוף. היינו מרוכזים בשיחה עד שלא שמנו לב שהשעון מעלינו התחיל למנות 60 שניות לאחור.

חזרנו בהפתעה לחדר הגדול. החיוך של אביעד התערבב לי בין כל שאר הפרצופים בדיוק כשרצה להראות לי את הנוף שנשקף מחלון חדרו. הרכזת הוציאה אותנו להפסקה של חצי שעה עד למפגש הבא, שבו הבנים והבנות יעברו סדנה בנפרד. המסך החשיך. הרמתי את הראש והבטתי בגלי הים המתנפצים מבעד לחלון. חשבתי על אביעד שבוודאי יושב גם הוא מול המחשב, מביט אל המדבר.

תהיתי אם אפגוש אותו שוב, ובעצם, האם בכלל נפגשנו.

ידידיה פינק | מנה אחת

התנישבתני בבית קפה בירושלים בנחלאות
קירות בית קפה עתיקים
"כמה תהיו?" שאלה המארחת
"אחד", אני עונה
"זוג אחד?" היא שאלה
"לא, רק אני", אני עונה

בצד השני של המסך

אני שוכב במטה
השמיכה מרחפת מעלי מחממת את האויר שכלוא ביני ובינה
בצד השני של המסך
אפשר לראות אותך עכשו מתעוררת
אפשר לראות איך הצפורים מציצות לך
ואיך את קמה
מסרקת את השער היפה שלך ועושה ממנו קוקו או קוקס
או שבכלל אין לך שער ארז
ואת סתם קמה לצחצח שנים
אפשר לראות איך את מתלבשת
שמה טי שרט וחצאית או שמלה או בעצם מכנסים
בצד השני של המסך
אפשר לראות אותך עכשו מחכה לאוטובוס
שיקח אותך לתיכון או לאלפנה או לשרות או לאוניברסיטה
לראות אותך צוחקת עם החברות שלך
או שותקת
או יושבת לבר
אפשר לראות איך את חוזרת הביתה
אוכלת צהרים ונכנסת לחדר

או יוצאת לירושלים או לתל אביב או לאיזה מקום שאני לא מכיר
איך החברות שלך מצחיקות אותך
ואיך את מצחיקה אותן בחזרה
איך אנשים ברחוב מסתכלים עליך
איך את מדברת עם כל מיני בנים
שאת מכירה כבר או שבדיוק פגשת
איך אתן קונות גלידה או לאפה או מנה טבעונית או סתם איזה
ממתק קטן
איך את חוזרת הביתה
עיפה אבל טעונה אחרי יום שנצל היטב
ואני
מנסה ללחש לך דרך המחצה שבמסך
מנסה להציץ וללחש לך
"לילה טוב"
ואיך הקול שלי נעלם
בין ערמות הספרים
התמונות
או הבגדים שבחדרך

רונית מזוז | תחפושת

אֶפְלוּ שְׂאֵנִי לֹא מִסְגֵּלֶת לְהַגִּיד לְךָ
אֶתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה שְׂאֶתָּה יָקָר לִי
וְחֶסֶר
אֶפְלוּ נוֹפִים כְּבָר אֵי אֶפְשֶׁר יוֹתֵר
אֶפְלוּ בְּכֹאֲלוֹ לְנִסְעַ
לְמַרְחָקִים
חֶפֶשׂ אוֹתִי בְּמִסְכָּה שֶׁל מְנַתַּחַת
בְּאוֹר הַפְּתוּחַ עַד אֶלֶף מְטָרִים מֵהַבַּיִת
מוֹצִיָּאָה לְעֶצְמִי אֶת
הַקְּרָבִים

רבקה פישביין עמנואל | עין בעין

וְשׁוֹב אֵין חֵידָךְ פֶּה מְקַבֵּל פְּנֵי אַחַר
יִרְקַת מַסְכָּה עוֹטָה פְּנֵי הוֹלֵךְ וְשָׁב
מִסֹּה חֲרָדַת מִפְּגֵשׁ אָדָם בְּאָדָם
כְּמוֹ שְׁלֹכֶת עֵץ שֶׁרָשׁוּ עָקָר
צְפוֹר נוֹטֵשׁ קִנּוּ בּוֹ
שְׂאוֹן גּוֹזְלֵיוֹ אֵלֶם
וְאֵין רוֹעֵשׁ כְּשֶׁקֵּט הָזֶה
בְּטַבּוּרָה שֶׁל עִיר רִיקָה
מִבְּכָה עוֹבְרִיָּה כְּהֶרֶף
מִבְּקִשְׁתֵּי הַנְּחָם
בְּפְרִיחַת הַצּוֹמֵחַ בְּכַבְרָה
חֲרוֹת וְחַיּוֹת בְּעֵלֵי הַחַיִּים בָּהּ

אוֹלֵי אֵין זֶה אֵלֶּא דְרָכּוֹ שֶׁל הַטֶּבַע
לְטַעַת בְּבְרוּאָיו
דַּעַת מִקְרָא עֵינִים, מוֹרָא וּמְרֵאִית
סוּמָא, מְאֵחַז וּפּוֹקֵחַ

לְהַנְבִיעַ תְּשׁוּקָה לְתוֹר פֶּשֶׁר
שׁוֹנוֹת עֵין אַחַר, גּוֹנֵי גְבִינִים
שְׁבָרֵי פְּנִים וְצְפוּנוֹת מִבְּעַ
הַעוֹצְרִים רָגַע מִחִפְזוֹן מִהֶלְכֶם
לְזַרַע
רְעוֹת וְרֵאוֹת
עֵין בְּעֵין.

2020

זו שְׁעַת בֵּין הַשָּׁנָאוֹת
שְׁקִיעַת חֶמֶה מְכוּבֶּת
אֶפֶר יָרַח מְלוֹאוֹ חֶסֶד

מִשֵּׁב רוּחַ מְעַרְבֵל
עֵלְבוֹן הֶבֶל וְעוֹז
לְחֹשֵׁי צָדֵק מְצַטְדֵּק
שְׁאֲרִית תֵּם

בְּרַב עַם פּוֹשֵׁט חֲלִי
אִם מְבַכָּה בֶן מְבַכָּה אָב
כְּפוּי מְרַחֵק עֵתוֹ קָרֵב
שְׁרַעְפְּיוֹ מוֹת עוֹדוֹ חִי

תֵּבֵל טְבוּל שְׁרָץ בְּיָדוֹ
מִבְקֵשׁ הַרְפָּא
דְּוִי מִגַּפָּה שְׁטָנָה פּוֹשָׁה
הַלְכוֹת דְּרָדָךְ כָּל חִי

וּלְמוֹל צוֹק עֵתִים אֲדָם
תִּבְנִיתוֹ חֶדֶר סְדָקִיו שֶׁמֶשׁ
בְּסִגְר פָּנִים עוֹטָה תִּקְנֹה
לְנֶשֶׁם, לְשִׁקְט, לְהִתְרַ

אֲדוֹן כָּל בְּרוּאִים
בוֹרָא צִלְמוֹ לְמוֹת
חֲמוּל.

בת קול | להיפגש איתכם בשישי בלילה

כְּשֶׁאֲנַחֲנוּ נִפְגָּשִׁים,
אֲנִי יוֹדַעַת שְׂאֵתֶם מְצַפִּים
שְׂאֲבוֹא עִם מִסְכָּה.
כְּזֹאת שְׂמִכְסָה לֹא רַק
אֵת הָאֵף וְאֵת הַפֶּה –
אֵלָּא גַם אֵת הַנֶּפֶשׁ.
כְּמוֹ מִפְתָּדִים לְהַדְבִּק אוֹ
לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ לְהִתְמוֹרֵד.
גַּם אֲנִי בְּעֶצְמִי חוֹשֶׁשֶׁת,
לִיִּתֵר בְּטַחֲוֹן –
שׂוֹמֶרֶת מְרַחֶק.
לֹא מְגַלֶּה לְכֶם דְּבָר,
מִפְתָּד הַהֲרִגְשָׁה
שֶׁגַם הַדְּכָאוֹן שְׂבֵתוֹכִי
הוּא נְגִיף
שֶׁהַחֲשִׁיפָה שְׁלָכֶם אֵלָיו
מְסַכְּנָת.

רינה וילנר | המתנה

יושבת בתור
ממתינה שקטה
מסך טלוויזיה דלוק
אולי
מנסה למסך כאב
נשים יושבות לדי
בוכות מבפנים
מאפרות מבחון
אני יודעת מה זה
גם אני מרחתי אדם
לאפר את הפנים השבורות
הן לא יודעות
שגם אני פעם
הייתי ככה
שבורה בגוף
בוכה בפנים
עם תיק נירות
שחכיתי לשרף
ואני
מבעד למסכה
מתחננת
תן להן תן גם לי תן לנו
אולי גם פעם
עוד לפני שקבלתי
היו נשים
שגם כתבו עלי
בכו עלי
התפללו עלי
מבלי שידעתי.

*

יש ימים
שהשירים
לא מוצאים מקום בחוץ
ורוצים
להתקיים רק בפנים
ובמקום שהיד תרקד על הדף
היא
מונחת על הבטן
ומדברת אתה גלויות.

אבישר הר־שפי | מסכה

על שְׁמֵי הַתְּכֵלֶת
על הַשָּׁדוֹת הַמּוֹרִיקִים
הַחֲטָה
מְעוֹף הַחֲסִידוֹת
וְהַחֲבוּק
עַל הַפָּנִים
עַל הַמְּמֶשׁ
זֶמֶר zoom הַתְּמִיד:
'נַעֲשֵׂה אָדָם'
חֲתוּמִים בְּחֹמוֹתֵינוּ
קְבוּרֵי בְּרוֹת
אֵיךְ נִקְחָ עֶפֶר
מִן הָאֲדָמָה

היה לנו מקדש

לוחות טְקוּנִים רוּעִים
עֲטוּיֵי מַסְכוֹת אָנוּ
כְּמַפְנֵי הָרְעָה
הָיָה לָנוּ מִקְדָּשׁ
עֲכָשׁוּ מֵהוֹמוֹת הָאָרֶץ נָעָה
מִשָּׁהוּ מִסְתוּבָב כָּאֵן
כְּסוּפַת אָבָק
מִי בְּמַגְפָּה וּמִי בְּקִירוֹתָיו
הַגְּלִים שְׁחָרִים דְּגָלִים צְהָבִים
וּמִי בְּרָעַב
עֲטוּיֵי מַסְכוֹת אֲנַחְנוּ
קוֹרְנִים בְּתִכְלֵת עֲמוּמָה
בְּגָלִים נְמוּכִים
אִישׁ לְאַחִיו
מִצַּח אֶל מִצַּח
לוחות טְקוּנִים נְעִים
זוּ מִלְחָמַת הָעוֹלָם שְׁלָנוּ
הָאֵלָה נִקְרַעַת
רְחֻמָּה רוּעֵד
דָּם וּנְחָשִׁים
וּמִשָּׁהוּ יֶלֶד שָׁפָה
לוחות טְקוּנִים נְעִים
וְאָנוּ מִתְקוּטָטִים
קִטְנִים שׁוֹדְרֵי עֲצָמָנוּ
זוּ מִלְחָמַת הָעוֹלָם שְׁלָנוּ
בוֹאֵי
נִשְׁחָה צְלָלִים שְׁחָרִים
אֶל הַמַּגְדָּלוֹר

אור וחושך שלישייה I, אקריליק, דיו, תחבושת ופיסות קנווס.

תמר עיני להמן

*

בְּרֵאשׁוֹנָה הַכֹּל הָיָה חֲגִיגִי
אֶפְלוּ הַפֶּחַד
הָאָרֶץ חִבְּקָה בִּירֶק
וְהִיטָה נְדִיבָה בְּצַבֵּעַ,
הַמְדַבֵּר שְׁלֵי פָּרַח,
הָיָה לְזֶה טַעַם שֶׁל תַּפּוּז
בְּתַחֲלֵת עוֹנָה
חֲמֻצְמִין, מְצַמְרֵר, מְעַנֵּג,
כְּתַבְתִּי וְכְתַבְתִּי כְּאֵלוּ מְחַר אָמוֹת
כְּמָה חַיִּים פָּרְצוּ מִמֶּנִּי

בְּשִׁנְיָה הַמַּיִם כְּבָר לֹא הָיוּ גְנוּבִים
וְלֹא הִמְתִּיקוּ,
מִתֵּר הָיָה לְלַכֵּת בְּטַבַּע קְרוֹב
גַּם לְעַבֵּד אֶפְשָׁר הָיָה
וְלֹא עֲצָרוּ אוֹתִי,
אֶפְשָׁר הָיָה לְהַמְשִׁיךְ לְנוּעַ
בְּאוֹטוֹסְטְרָדָת הַחַיִּים,
רְצִיתִי שְׁעַצְרוּ

עֲכָשׁוּ הַפַּעַם הַשְּׁלִישִׁית
וְאוּלַי הָאֲחֵרוֹנָה
מַעַט הִירָק שְׁעָטָה
עַל הַקְּרִים
הַפֶּדַח חֲלוּדָה,
הָאָרֶץ יְבֹשָׁה
וְעוֹרִי יָבֵשׁ וְסָדוּק.
עוֹד רָגַע נְחֹזֵר לְאוֹטוֹסְטְרָדָה
וְנִשְׁכַּח מֶה שְׂרָצִינוּ,
לְאֵכֵל תַּפּוּז,
לְהִשְׁאִיר אֶת הָעוֹלָם בְּחוּץ,
לְהִתְרַגֵּשׁ מִמִּשְׁהוֹ שְׁעוֹד לֹא קָרָה

חזרה אחרי הסגר

חזרנו למות בשרב
תנועות אטיות בזמן ממהר,
העור עדין,
טרם התרגל לאור המסמא,
הגוף עוף מדי
מסרב לשנוי,
שגרת המשימות קופחת
על ראשי המסכסך.
זוכרת קשואים שאכלנו אז,
בשולים, אדמוניות בחצי מחיר,
ירקות ופרות מהחקלאי עד הבית,
את החצר,
ערב ערב כאיש אחד.

נוגעת בקירות

מיתר הלל קורמן | בימי המגפה

בימי המגפה מוגף התרים
ובלילותיה הופך מצד לצד
אני כלוא באי המבדד
נגף מקף בשבר של רסים

בימי המגפה ביתי מקדש
חבר הוא קיר הוא כתל מערב
תשעה קבין של חשך ורעב
לבלם את העבר ואין חדש

הר ובית ריק
הגיע סופשבוע
מחוגים בשעוני נוזלים

ויש איזה צמא
וקול של בעבוע
שברי קירות אל מטתי נוֹפְלִים

הודיה היין | חורבן בית

רחובותיה העיפים
של מאה שערים
נגלו לי לראשונה
בשחר ראשון
עירמים
כל מחלצותיהם נגזו
בדירות של שני חדרים
ומטבח
קטן מלהכיל
נפשות חפשיות
רבות כל כך
שפחות לשחר הלכן
איהוא
מחיה המתים

*

הביטו היטב
בנדידת צפורים
רגע לפני קרה גדולה
תדעו ולו לשבריר שניה
דחיפות מהי
כנפים תשונות
נדחפות מול פני
רוחות משתוללות בזעם
וחץ אחד
המרכב מאחדים רבים
נאבק ביחד שלו
בזמן

*

מַצְרָה עַל־י הַחֲגוּרָה
בַּה הַתְּהַדְרָתִי אֲזו
בְּגֵאוֹן שֶׁל עֲרִיץ
שְׁעוֹשָׁה לִי מִתֵּן
מְשׁוּה לִי מְרֵאָה
שְׁלֵדִי נִבְסָף
וְקִשָּׁה לִי לְנִשְׁמ
כְּמוֹ בְּמִצּוֹר
שֶׁל אֶלֶף לִוְחָמִים
עַל בַּיִת מָט לְנֶפֶל
לִוְחָן לִי בְּחֻזָּה
כְּאֵלוֹ אֶסְפּוּ אֶת
כְּלִיּוֹתַי
לְתוֹךְ גִּטּוֹ
וְצֻחוֹ
אֵין יְצִיאָה

ארבע מעלות, אקריליק ותחבושת על קנווס, 2021.

נעמי אסולין | מהי הדלת?

העֶפְעָף הַסּוֹגֵר עַל בֵּיתֵנוּ.
הַדֶּלֶת פְּתוּחָה – כָּל הַמְשַׁפְּחוֹת הַמְאֻשְׁרוֹת דּוֹמוֹת זו לְזוֹ
הַדֶּלֶת סְגוּרָה – וְכֵלֵן אֲמַלְלוֹת בְּאוֹתָהּ הַצּוּרָה
הַדֶּלֶת הִיא אִשָּׁה שֶׁנִּסְעָה לְמַדְיָנוֹת הַיָּם
כַּנֶּף צְפוּר
בְּרִיחַ הַבְּרִיחָה
הַרְדָּה הָאֶצוּר בְּיָדֵי נַעֲרָה שְׂאֵתָרָה לְשׁוֹב הַלַּיְלָה
הִיא גַם הַדֶּלֶת שֶׁחֲטָאֵתִי שׁוֹב וְשׁוֹב
מִבּוֹא הָאָדָם
מַחְרִיקַת הָעוֹלָם
מַטְרִיקַת הָעוֹלָם
וּנְפִילַת הַמִּפְתָּח אֶל תְּהוֹם רַבָּה.
הִיא מָה שֶׁבְּחוּץ לְמִי שֶׁבְּבֵית
הִיא מִי שֶׁבְּבֵית לְמִי שֶׁבְּחוּץ
הִיא דֶּלֶת אַחַת מִתּוֹךְ שְׁתֵּי
שֶׁנֶּחֱבָטוֹת, סְגוּרוֹת וּפְתוּחוֹת
בְּתוֹכֵי שׁוֹב וְשׁוֹב.

הפגישה השישית

נִקְדַּת הַזְּרוֹת הַשְּׁתַּרְחֻרֵת
שֶׁנִּתְגַּלְגְּלָה מֵעֵינֶיךָ אֶל שְׁפָתַי
וְשֶׁנִּתְבַּקְּעָה הַלַּיְלָה
כְּמוֹ כֶּתֶם הָרוֹרֶשֶׁךְ.

מִצְלָלֶיךָ
קִפְּלָנוּ יוֹנִים שֶׁל אוֹרִיגָמִי
אוֹתָן הִפְרַחְנוּ הַבֶּקֶר
מֵעַל תְּהוֹם הַפְּגִישָׁה הַשִּׁשִּׁית.

גל כהן | בידוד

ארבעה קירות.
 דפנות הבית הם לי
 כמו עור שני.
 חבל הטבור הסלולרי מחבר אותי לבדו אל העולם.
 הוא מזין אותי בהזמנות מהסופרמרקט
 שיחות עם אמא, התעדכנות עם אבא.
 פגישות עם חברים בלייב.
 כבר ארבעים יום, מלאכים מלמדים אותי תורה מרחוק
 (היום בערב יש לי שיעור תנ"א בשיתת ועידה).
 מדי פעם מישוהו בא, טופח על הדלת
 אולי הוא מצפה
 שאזוז מעט
 שאבט.

ניסן כבר נגמר, ועדין איני יודע אם עץ הלימון שמול השער
 הפריח או לא.

אור הירח מסתר ומכסה
 במסכת עננים משכללת.

כיצד אוכל לברך?

מחויז לרחם הבטון
 מרחפת, תמידית ובלתי נראית
 הסכנה החותכת ככתר
 השלופה כסכין.

איני מפרסם לצאת.

תפילה ביחיד

עֲשֶׂרָה אֵין.
רַק אֲנִי.
גַם עֲשֶׂרֶת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ
עִיפוּ לְהוֹרִגִים.
בֵּית־כְּנֶסֶת אֵין.
רַק בַּיִת מְלֵא סִפְרִים
וְשִׁקְיוֹת רִיקוֹת שֶׁל בְּמִבָּה.
קִדְיֵשׁ, קִדְשָׁה וּבְרָכוּ
אֵין
אֲנִי מְנַסֶּה לְשַׁחֵר אֶת
מְנַגִּינוֹת הַחַזָּן
בְּמַקְהֵלָה מוֹזְרָה שֶׁל אִישׁ אֶחָד.
בְּקוּמֵי לְקִרְאֵת גְּאֹל יִשְׂרָאֵל
אֲנִי מְנַסֶּה שׁוּב לְמַצֵּא
אֶת הַמְזוֹרָח.

העולם ננשם לתוכי

הָעוֹלָם נִנְשָׁם לְתוֹכִי
דֶּרֶךְ מַסְכָּה צְפוּפָה
שְׁתֵּי וָעֶרֶב שֶׁל
חוּטֵי דִיג לְבָנִים
קְרוּם בְּרִדְנֵי
חוּמַת מְגוֹן.
מְבֹטֵי מִתְכַּסֶּה בְּאֵד.
הַמְזִיק, כֶּךָ מְקוּיִם, יִשְׁאָר בַּחוּץ
אֵךְ מָה עוֹד?

גילוי פנים

החיצוני
מבטא את הפנימי.
הינו מבדרים
מבודדים
רחוקים
מרחקים
נפרדים.
נפרדים.
מסכים וריעות היו מבדילים בינינו
והנה
הפנים חלחל אל החוץ
ותפס צורה
בעולם הזה הגשמי.

שחר־מריו מרדכי | שיח ויראלי

השתרענו על רצפת הסלון ודמינו
שאנו שוכבים
על הדשא

השלחן נדמה לתלולית אדמה
והאגרטה לשיח איקליפטוס.
עורב אחד הנמיה טוס

שאלת: הבחנת בעורב?
השבת: הספקתי להבחין רק
בתנועה

אמרת: אז תראה־תראה,
עורבת־לו
היא ממריאה

אל צמרת ארון המטבח.
אמרת: זה מטבח בלי נמלים
כי יש לנו פנגולין

צחוק של נחירה
התפרץ והתפקע
ובמשק כנפיה

הצטלצלו
גביעי היין
ורגליו של השלחן

ראינו עין בעין
רק משום שלא רצינו לפקחן
אל הגלוי שאין מרחב, שהבית צר

שכל אחד משנינו מסגר
בעיר אחרת

חקירה אפידמיולוגית

במה ממלאים את הזמן?

אתה רובץ על הספה, מטח און
להלם העולם. שומע? מזום כלי הרקב
עומד מלכת. רק כוכב הלכת
סוב־סוב־סוב; ותנגול
קורא כה קרוב

או אולי השגעון?

אתה קם ומרגל אחר שכניד הספונים בבתים
חוזר ובוחר את מקום הרהיטים
מזיז את הספה אל הצד שמנגד.

פתח חלון. מה אתה רואה?

זרד אחר זרד
משלימות יונים קנן
בהדרגה, כמו פול,
גם העולם לובש צורה ושב אל
תנועתו בזמן

הנה זרזיף חרפי נגרף, וכבר נחשף
עוד חלק של אביב מפקר
לבעלי כנף

אתה חוזר. שוכב על הרצפה
לרגלי הספה
ומדמין שהשתרעת על הדשא
תחת שיח גדם
ויש לו יחסי גומלין
עם הפנגולין
מהשיר הקודם

נירה שי | סגר 2

השעון עצר
החננויות סגורות
בדקתי
גם המספרות
אני ממשיכה לתקתק
השער שלי כבר ארד כמו IO כשהיו לי צמות
עכשו כל שערה שנופלת
מתפתלת כמו נחש
על המרצפות
אני אוספת את הזוחלות
המתות
חושבת על חברה שלי
שמטאטאת מהבית
חיות
והזמן מתקתק
בלי שעון

הגר לדברג ינובסקי | בידוד

כָּל הַצְעָדִים הַבְקָר
מִתְהַדְקִים
רְגֵלֶיךָ הַיְחָפוֹת
בוֹרְחוֹת לְמַרְפֵּסֶת
חֶבְרַת צְמָחִים דּוּמָמִים
עֲדִיפָה עַל פָּנֵי
מִסְכוֹת שׁוֹתְקוֹת
אֶת נִכְנָסֶת יוֹצֵאת
בְּשׁוֹם מְקוֹם
אֵין לָךְ דֵּי אֹוִיר
וְרַק הַמְשָׁפֵט שֶׁל סֶבֶתֶךָ
בְּשִׁיחָה אֶתְמוֹל
סוֹגֵר עֲלֶיךָ
לְפַעֲמִים
אֲנִי נוֹגֵעַת בְּקִירוֹת
כְּדֵי לְהַרְגִישׁ
בְּחַיִּים

שפי רוזנצוויג | דוק בדידות

דק בדידות

פס חשוב

פס חשוב

ובוהק

שהאדם יוצא ממנו

ושב אליו

כבסיס אם יתום

דק בדידות

שהוא מקנה

שהוא מלתחה

שהוא עבה

פי מליון

משמו הדק

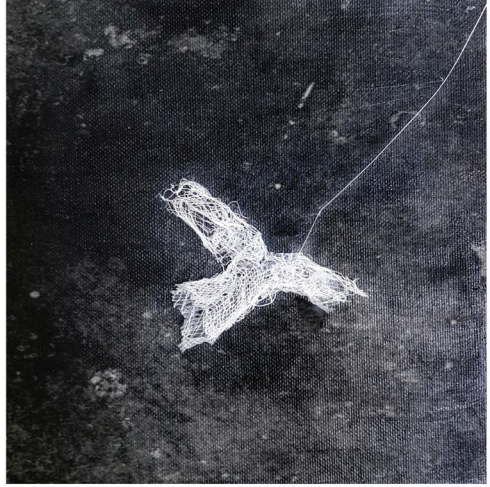
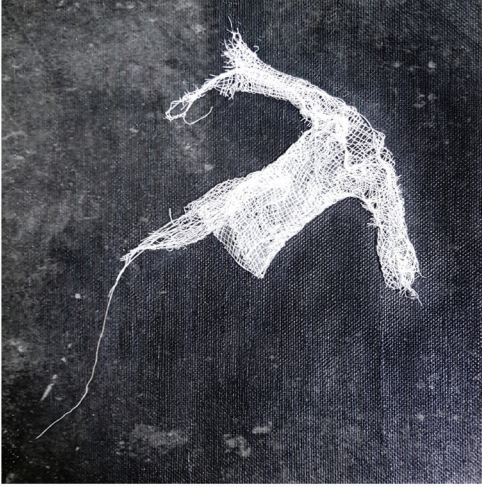
דק בדידות

שהוא תשתית

להיות בקשר

להיות בשלום

עם השאר

הבגד 4, מתוך סדרת רביעייה, אקריליק ותחבושת על גבי קנווס.

אבישי חורי | נגיף

הנגיף עומד בשער
ועוד לא גדלתי ילדה.
אם אצטרף לבחר את מי להציל
לא תהיה לי בררה.
כלומר, זה רק אני פה, אדוני.
לא הצלחתי
סליחה

כל הילדים העלובים

כל הילדים העלובים
נמסו אל אוקיגוס צוארף.
איך להסביר את זה?
כמו תינוק שנולד על דרבן וחבק דרבן וינק דרבן, ופתאום נשמט
אל משי.
הנה העלובים טופפים כמו אצבעות
שקשו מפחם, שלשו מכרות, צלקות שחרצו סכינים
בין צפרניך הכירו פסנתר.
כמו גזע עץ שהתר לו
ל ש ב ת .

אינני מכיר אותך.
צבתות אכזבה עוד מתרות בי
להסגר,
מלאך הלבד עוד נאבק, ילד פרא נחנק
אך מניפה רחבה כטוס נפרשת עכשו
דרך חר בין קוצי הדרבן.

לימור רוזי ברנס | עוד מעט

מָאָה מְטָרִים מְטָרִים
יִהְיוּ לְחֶמֶשׁ מֵאוֹת
נִרְאָה כִּי מִמֶּשׁ אֶפְשָׁר יִהְיֶה
לְהִרְחִיק לְכַת.
וְאֲנִי דוֹקֵא חֲשִׁבְתִּי
שְׁעוֹד קֶצֶת
בְּתוֹךְ הַמָּאָה מְטָרִים
אוּכַל מִמֶּשׁ לְהִרְחִיק לְכַת
וְלִצְאָת מַעֲצָמִי

זֶה קוֹרָה לִי לְאֵט.

אוֹלֵי אֵצָא מַעֲצָמִי
אוֹ שְׂאֵלְךָ עִם עֲצָמִי
בְּעֲצָמִי.
בְּלִי לְפָחַד לְפַל.

עוֹד מְעַט
הַשְׁקֵט הַזֶּה בְּתוֹךְ הַבַּיִת
וְהַמָּאָה מְטָרִים
עִם הַשְּׂמֶשׁ וְהַפְּרָחִים
וְאֵתְךָ

לא רוצה לצאת מהסגר הזה

מתחילה להתרגל
לעבוד מהבית
הבית מתחיל להתרגל
שאני עובדת בו
הגוף שלי מתרגל
שאני עובדת אתו.

לא רוצה לצאת מהסגר הזה
לא מרגישה סגורה.
קודם הכל סגר עלי.
דוקא עכשו
משהו יכול להפתח.
זמן לשמן את המקומות החורקים.
אני מתחילה לפתח
את המנעולים של עצמי.

סמדר פייל

*

השליח יגיע עד פתח הדלת
וישאיר את זה שם
ללא מגע
יד אדם.

ארוזה היטב בזכרון
געגעיע
ידי אדם
שלטפו והרגיעו
ולא נעצרו
על הסף.

*

לא נגיף את התריסים
נתכנס ונקהיל את עצמנו
למעגל הקטן ביקום
הקטר שלו הוא המרחק
בין כל הלכבות
שפועמים עכשו ברחבי העולם.

*

הנער החופף במספּרה אָמר לי
"תאמיני לי, אָני באַמת מסכים למות
בשביל המדינה"
הוא שוֹטף במים חמימים את הצבע השחור
שִׁמְנָסָה לכסות את הצבע הלבן
שִׁמְנָסָה לכסות את הראש הזה
שֶׁבְתוֹכוֹ פּוֹעֵמוֹת מְחֻשְׁבוֹת לֹא חוֹפְפוֹת
על הנעורים, על שֶׁטֶף הַמַּיִם וְעַל
המִלְחָמָה
"יִמָּה אֶת מְלַמֶּדֶת עֵכָשׁוֹ בְּסִפְרוֹת?
אֲנַחְנוּ סִימְנוּ אֶת
עַל הַשְּׁחִיטָה".
זֶהוּ, אֶת מוֹכְנָה.
מֵהָר, מֵהָר יֵשׁ סָגֵר
אִיךָ תִּצְאִי לְרֵחוֹב בְּשָׂרְשִׁים
חֲשׂוּפִים

*

הַבְּנוֹת שְׁלִי קוֹרְאוֹת לִי בְּשִׁירִים
תִּכְף הֵן יִגְלוּ
שְׂאֵנִי עֲצוּבָה
תִּכְף הֵן
יִרְאוּ לִי
אֲצִטְרֵךְ לְכַרְבֵּל אוֹתָן בְּדַפִּי
הַסֵּפֶר
לוֹמֵר בְּהַשְׁלָמָה,
לְפַעֲמִים אָנִי
מְשׁוֹרְרֵת טוֹבָה
דִּיָּה

*

נֶאֱסַף תִּשְׂרִי כְּמוֹ צַעְצוּעִים מִן הַשְּׁטִיחַ
 עוֹד נִשְׂאָר מִשֶּׁהוּ קָטָן וְרוּעֵשׁ
 בְּלִילָה נִדְרָךְ עָלָיו וְנִבְהַל מִקּוֹל
 צַפְצוּף טוֹרְדָנִי שְׁלֵא יִדְעֵנוּ לְעַצֵּר.

הַדְּבָר הַכִּי קָרוֹב לְסִתּוֹ מִתְרַחֵשׁ עֲכָשׁוּ
 סְבִיבָנוּ נְאֻלָּמִים עֲצִים שֶׁהֶאֱמִינוּ שֶׁהֵם
 יְרוּקֵי עֵד.

אֵלֶּה יְמֵי קוֹרוֹנָה וְתַפְלָה לְגֶשֶׁם נְרֵאִית
 כְּמוֹ סִמּוֹן אֲזִנֵּי חֲמוֹר בְּעִמּוֹד הַקּוֹרֵם בְּסִפְרֵנוּ.
 אִם אֲשֶׁב בְּמַעְגַּל מִסְפִּיק זְמַן
 אוֹכֵל לְהַסִּיר אֶת הַמַּסְכָּה וּלְנַשֵּׁק אוֹתָךְ
 וְנִצֵּא יַחַד אֶל הַגֶּשֶׁם הַשּׁוֹטֵף.

כביסה במדבר יהודה 8, צילום, 2018.

תמרה חלוצי | בקשות למדקרת

.1

בעוד זמן,
כשהשמים יהיו מתרים לנו שוב,
ותעלי למטוס
חבוקה בזרועות אהובך,
האם תזכרי שבקשתי
אל תשאירי אותי לבד
בארץ הזאת.

לכודות בהוזה מתמשך,
בזמן הבינתים,
את דוקרת אותי ברגשות
הופכת את הסבל שלי
לדבר שאפשר לשאת.

לא הבטחתי שאאריך ימים
כדי לראות אותך ממריאה לדרךך.
אבל כשהראש שלי מערסל בין ידוך,
אצבעותיך תופסות במחשבותי
ומגעך מרשת אותן,
אני מבינה
מהי נוכחות.

.2

זוכרת –

מבעד לבכי הילדה שהייתי, בקשתי –
עשי שלא יהיה עוד חרף.

נשאת אותי על הצחוק הרך שלך, ואמרת
לצערי, אני מבטיחה שהחרף ישוב.

אגרפתי בלבי
את חלקת הקיץ שהענקת לי,

וּכְשִׁיבֹאוּ הַגְּשָׁמִים, הַבְּרָקִים וְהָרָעַם,
יִדְעֵתִי –
לֹא אֲנִי. אֲשָׂאֵר.

לֹא יִדְעֵתִי שֶׁהַחֶרֶף יַעֲלֶה
מִרְחֹק וְשֶׁקוֹף, וְיִנְעַל
בֵּין חִלּוֹנוֹת.
לֹא יִדְעֵתִי שֶׁיִּצְלַק אוֹתִי
גְּעֻגוּעִים.

.3
לֹא גְלִית, לֹא יָכַלְתְּ לִנְחֹשׁ,
אֲבָל נֶעֱנִית לִי –
תּוֹכִיחֵי שְׂאֵנִי טוֹעָה.
תּוֹכִיחֵי – לְעוֹלָם יֵשׁ גַּם צַד אַחֵר,
מוֹאֵר יוֹתֵר,
לֹא סָגוּר וְסוֹפֵי בֵּין אֶסוּר לְמִתָּר,
לֹא תְלוּי וּמִטְלֵטֵל בֵּין שָׁמַיִם לְאָרֶץ.

אֶפְרָה־הַזְּמַן מַחְבִּיא אוֹתִי
עַד סֶף שִׁכְחָה אֵיפֹה אֲנִי.
אֲבָל אֶת מְרִימָה אוֹתִי,
מְנִיחָה עַל כַּר חֵיכָךְ,
וּמוֹתִירָה אוֹתִי, שׁוֹב,
שְׁבוּיָה בַּחַיִּים.

יוני דוד | הנחיות חדשות

עלים מכסים אדמה לחה
כדי שהשמש לא תסדק
הבד והניר שומרים על שפתי
שלא יראו את הפתחים והסגרים של המלים.

התרחקנו
כמו לא היינו מספיק מבדדים.

בעת דרושות מכוונות הנשמה נוספות כגון שפתיים
הכרזה בכלי התקשורת על כללי קרוב חברתי
דיווח על עליה במקדס ההדבקה
של צחוק.

הדרך
אל הבית
עודנה

חנן בולר | (בין הסגרים)

I

עיניך ,
שתי אנטנות זעירות
משדרות לפתע
את צבע יסוד הצער
ובאר הגעגוע צועדת אתך
באטיות אל הסלון
ידיך מנסות לדלות את התמיד
ואני לוחש, זהירות
הכל שביר כל כך

***

ברק בערב חג
מפריד בינינו,
בורא בשקט את האש שכבר הייתה:
אסופת עיניך אל הנרות -
לב נבקע
לטוסי זהב מעופפים
צוחים בזהר
עוטפים אותנו
נוצות נחמה
הביטי,
הצת סוד הפנינה הדק
דפק דמעותיך מארק על לחיינו
מוליד את ים החיים
(המקום הגבוה בעולם).
בשפת מצולות הפרוד הזה,
נותרנו מלחמי אהבה
שפה עליונה את
שפה תחתונה אנחנו
סגורים בצדפה
לנשיקה.

2

ועוד מעט שוב,
סגריר של חג
אנו מצטנפים למגבעת אחת
נזונים מהאוויר המשתף
ולמי אכפת מה מדיפים האדים
או לאן הטפתיות הזו הולכת
הפעם יחד
נדבקים בקלות
בתדר העדין שבראת פעם
מבדדים מן העולם. מהרעשים.
גם מחסומי הפנים לא מסתירים
את קני העין הזרחים
ובחיוך האביב שעליך
רואים
מקדם m
חיובי

אילה גליק מגיד

*

בוֹאִי נַעֲשֵׂה תַרְגִּיל חֲדָשׁ
נִקְרָא לוֹ עוֹלָם
נִפְזָר מִלִּים כְּעִלֵי כּוֹתֶרֶת
אֶפְשָׁר, אִי אֶפְשָׁר

מִלִּים עֲלִידָה דְלִילָה
אֶפְקֶד פְּרוּם עַל הַכֶּרֶךְ
בוֹאִי אֶתִי זְהִירָה אֶל שֵׁפֶת הַחֹמֶה

כְּשֵׁאשָׁה שָׂרָה בַּיַּעַר
וְאִישׁ לֹא שׁוֹמֵעַ
עֲלֵי כּוֹתֶרֶת כְּמַעֲט
מִמְרִיאִים

לְבַסּוֹף נָשׁוּב אֶל עוֹלָם הָאָמֶת
אֶת לְמַסְגֶּרֶת שְׁלֶךְ
וְאֲנִי לְעַבֵּד
כּוֹכְבִים.
קְסִיּוֹפֵאָה לֹא אֶקְרָא לָךְ

כְּשֵׁאשָׁה שָׂרָה בַּיַּעַר
אִישׁ לֹא שׁוֹמֵעַ

*

המתזזר הראשון הזכיר לי
אותי על האסלה. זוכר?
היתה זו הפעם הראשונה, והעבר
מלא את הגביע. לא ישועות
היו שם. אף לא אחת

גופי לא כאב. מעט מעט
הוא דלף, כמו שגרה. אך דבר לא היה
הייתי מסתובבת באמצע היום ונופלת
שוכחת לרצות

מלאנו אחר כל שלבי האבל
החר נפער לאט
עד שלא יכלנו עוד לברח.
אמרתי לך שהגוף לא כואב
שהדיסוננס הזה גומר עלי. אני צריכה להרגיש
משהו שאינו נפש.
הגוף סרב

לא ידענו את נפשנו. לא ידענו
איך לומר.
כל פקחת עינים המיתה
כמו פעם ראשונה

אדמה, מתוך "רביעיית יסודות עולם", צילום מעובר, 2018.

*

נְנִיחַ שְׂבִמְרָכּוֹ בֵּיתָנוּ אֵין
בוֹר. שְׂיִלְדֵינוּ יִשְׁנִים אוֹ
גְדָלוֹ וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים.
תִּלְמַד אֶתִּי מִחֲדָשׁ לְרִקְדָּ?
כְּמוֹ מְעוֹלָם לֹא לְמַדְנוּ צַעַד
רוֹדֵף צַעַד רוֹדֵף
אַרְבַּע קִירוֹת שְׂבָנֵינוּ. יַחֲפִים
נִשְׁתַּהֲהָ לְנַפֵּץ
אַלְפֵי כּוֹנְנֵי אוֹיר יַחוּגוּ מְעַלֵּינוּ צְפוּרֵי
מָזַל
שְׁלֹא שְׂכַחְנוּ לְהִנִּיחַ מַכְסֵה מִתְּכֶת תִּכְלֵל
עַל הַבוֹר שְׂהֵינּוּ

שרה שקל | הצד החשוך של הירח

א.

כמו בספור של רב נחמן
אתה הולך ומשתגע
ואני נשארת עם משקל
שקי החטה על כתפי

איך נזהה ששנינו
מאותו ירח
שנכרכנו יחד בלילות טרופים
שסמנת אותי במצח נשוקה

ב.

כמו ללבנה
אתה אומר לי 'אני יכול'
ועיניך לילה
ועד המצולות אני צריכה לצלל
ממעמקים קראתיה

בלב כל ים
צדפה נעולה
בלב צדפה –

פנינה
בלב כל פנינה –
סתף זר של חול

ג.

כמה צדפות כבר פתחנו
מצפים למצא רגעים בורקים
אנחנו פותחים ופותחים צדפות ריקות

ובלי משים בינתים
הגלים
מערסלים אותנו יחד
כפליטים חבוקים
בבטן אניה

יהודה לדרברג | אבדה

כְּשֶׁהֲלַכְתָּ
נִשְׁאַרְהָ לִי יִשִּׁיבְתֵנוּ
בְּעֵינַיִם נוֹצְצוֹת
קוֹפְאִים מְשַׁגְּעִים עַל גֵּג
מִהֶסְסִים עַל הַסֶּף
וְאֵת מַעֲלָה בִּי אֵת כְּאֵב
הָעִקְרָה
שֶׁבְצוּי אֵל תִּשְׁלַח

לֹא אֲשַׁקֵּר לָךְ
שֶׁמֶד נִהְגָה בְּשִׁפְתַי
וְהַחֵם עֲדִין יִשְׁנו
שׁוֹרֵף בְּקִצּוֹת הָאֲצָבָעוֹת

אֲנִי עוֹד מִשְׁתַּהֵּה
רוֹעֵד מִירוּשָׁלַיִם
בְּתַחֲנוּת שְׁבִהֵן הֵיינו
מְעַכְבִּים אֵת רֵגַע הַפְּרָדָה
וְחִיכֵךְ מֵאִיר אֵל תוֹךְ הַלַּיְלָה

אוֹלֵי עוֹד אֲגִלָּה
אֵיךְ שֶׁבְּסוֹף הוֹצִיאָה
אֲבָל רְבוּיָנוּ שֶׁל עוֹיָלָם
הַנֶּפֶשׁ נָעָה וְנָדָה
הַדְרֵךְ אֵל הַבַּיִת
עוֹדְנָה

ורד שם טוב | חשיפה

בְּעַמְדִי מוֹלֵךְ בְּלִבוֹשׁ חֲוָה
אֵל תִּבְקֹשְׁנִי לַעֲטוֹת מַסְכָּה
שָׂא עֵינֶיךָ וּרְאֵה
אֵיךְ נִמְתַּח בִּי גִיד
וּמִתְאַחֶה הַשֶּׁסַּע
שָׂא יָדֶיךָ וַחֲוֹשׁ
כַּמָּה פְּרִיכָה וְשִׁבְרִירִית הָעֵצָם
אֵיךְ שׁוֹקַע הַבֶּשֶׂר הַרֹדֶף
הַקָּשָׁב לְלַחֵשׁ הַדְּמָעוֹת
לִנְבִיעֵת הַדָּם
הַעֲנֵק לִי אֶת מְלֵאוֹת הַרְחָם
וְעֲנֵג הַחֶלֶב
כִּי בְּצַלְמוֹ נִבְרָאתִי לָךְ,
אִשָּׁה

רני רוזנטל | דברים

שָׁעֲשׂוּ הַבְּדֵל.
נָשִׂיא שֶׁהוֹשִׁיט יָד לְשָׁלוֹם בְּאֶרֶץ אוֹיֵב
אֶפִּיפִּיּוֹר שֶׁסָּרַב לְהַפְלֹת בֵּין אֶהָבוֹת
הַשְּׂמֵלָה הַסְּגֹלָה שֶׁלְּבִשְׁתָּ בְּמֵאֵי
הַדְּמָעָה שֶׁהִפְתִּיעָה וְנִסִּית לְהַסְתִּיר
כְּשֶׁדְּבַרְנוּ עַל כְּבוֹד הָאָדָם.
גַּם הַמְצָאת הַגְּלָגַל
וּבְקוֹעַ הָאָטוֹם
אֲבָל יֵשׁ הַבְּדֵל

יפעת גלבר | ערפל

ערפל זה מאין בא ולאן איננו הולך
למדבר סיני איננו הולך למעונות בקר
איננו הולך ביתו הוא רשתו
על מזבחו מתעלה היום

הערפל הזה סמיד בכל הדרכים העולות
לציון הוא תמיד ריק ולא מתדלק בשמש
ולא בשער הגיא
מסעו משרץ אל יורה הקרים

עוד מעט יסגר עלינו
טבועים באדים לבנים
אנו הישנים ולבנו

*

משהו מוזר קרה לזמן, בוץ מסתורי
אולי רפיון של מיתר או
כאב מסוג אחר

צפים בלב כנור
קרנות העולם הדות למשוטנו

הזמן לא מרחף על פני הים
אינני יודעת את מהלכיו

*

נְגַרְף לְעֶדְדִים עֲרֻמוֹת שֶׁל פְּסֻלַת מַעֲשֵׂית
נְנִסָּה לְגַעַת בְּרֹדֶךְ הַבְּרוּךְ
בְּבֵית שְׁבַעַה נְרוֹת נְשָׁמָה אֲרָכִים
וְאֶפְשֶׁר שִׁיחֶיהָ בְּכֹךְ דֵּי

עַל הַכְרָסָה נְעִים יִקְוִים
יְפִי לֵב

וְטוֹב לְהִתְפַּלֵּל אֶל הָאֵשׁ הַמְּאֻלָּחֶשֶׁת
מִסְגְּרוֹת הַיּוֹם:
הַכְּנִיסֵנִי

כנרת סמואל פולק | סגר

א.

כמו חדרן שקוף במלון רב קומות
עברת בית בית ותלית על הידיות שלט (דוֹצְדִי, מתרגם לשפות
זרות):
נא לא להפריע.

ב.

עוד מעט יבקע עולם
מקלפתו.
אולי יעלה מתוכו
עלם חמודות,
אחד שיודע להביע חלשה. לא
ימתח איבריו מסוף העולם ועד סופו.
זאת הפעם יבין שיש לו גבולות.

ג.

עוד מעט יבקע עולם מקלפתו.
בינתיים
תקופת דגירה ממשקת.
יודעת שהיית רוצה לבוא
אך כפף מחליקה שוב על חר המנעול.
בדוד.

ד.

ימי זיתים סורים מבקעים
מריחות דחוסה מחנק הגרעינים
אני יודעת שהטעם יעלה כמו תשובה מפתיעה לחידתם
אבל עכשו מה

ציפורים

א.

ציפורים אָחִזוּ בִּי בַבְּקָר
הוֹרְשׁוֹת לְפָרֵשׁ חֲלוּמֵי.
בְּקִשׁוֹ לְהַזְכִּיר לִי צִפְצוֹף צִפִּיּוֹת
לְעֵטֶף אֲכַזְבוֹתַי בְּאוֹר כְּנַפְיָהֶן.

ב.

ציפורים מְצַפּוֹת אֶת הַבְּקָר
צִפּוּי שֶׁל זָהָב, נְחֵמָה מְקוֹרִית:
בְּכַנְפֵיהֶן פּוֹרְשׁוֹת תַּחֲרַת אוֹר עַל הַשְּׁלֶחָן

יָדָךְ עַל כַּף יָדִי
אֵיךְ לְרַגֵּעַ בְּתוֹךְ כָּל הַכְּבֹד הַזֶּה
הַעֲזֵנִי לְבַקֵּשׁ לְעוֹף.

ג.

אֲנִי חוֹלְמַת צְפוֹר גְּדוֹלָה מְנִיחָה אֲשָׁכּוֹלוֹת אֲדָמִים בְּחִיקִי.
אֲנִי חוֹלְמַת אוֹתָהּ עוֹשֶׂה בִּי קֵן
מִרְפֶּדֶת לְבִי לְהַסְכִּים.

*

כל בקר,
בפתח הבית,
טקס קביעת מזוזה משלנו

אני מנסה להדק סכה צבעונית בשערך
ובחפזון של בקר
להטמין לך מלים במגלות תלתליך:

שלא יבנסו מזיקים להטעות,
שלא תשכחי –
את אהובה,
את ראויה,
את שיכת, ויפה.

אני יודעת שהסכה נופלת חמש דקות אחרי שאת יוצאת
אך מתפללת
שהמלים ישארו אסופות בלבך
אות עולם ביני ובינך.

מן החלב החסר

אני מניקה אותך מן החלב החסר.
לא מבינה
איך אתה גדל מזה.

***

הלבנה ואני מניקות זו את זו
בחדות חסרוננו
לאט מתמלאות

***

הלבנה נשזרת בשערוטי
מעידה עלי
שבגרתני אתה ואתה אתה חדש

זקנה

אָדָם בּוֹקֵעַ אֶת קְלֵפֹת הַגִּיל
מִנָּח שׁוֹב וְשׁוֹב בְּהֶעֱזָה שְׂאִין שְׁעוֹר לָהּ
מִשְׁכַּנֵּעַ עוֹלָם יוֹמִים בִּיכְלָתוֹ לְהִתְחַדֵּשׁ.

וַיֵּשׁ אֲשֶׁר אָדָם מִסְכִּים לְהִתְבַּלֹּת, לְהִתְבַּלֹּת
מִפְּסִיק לְהִתְנַגֵּד,
מוֹכֵן לְהִשְׁתַּלֵּב בְּרֹךְ בְּמַעְגַל הַזֶּה
הַמְבִּיָּה
מִתִּיר לְאַהֲבָה לְהִיּוֹת נוֹשֶׁרֶת עָלָיו
מִתִּיר לְמַבְטִים

לסבא וסבתא, זכרם לברכה

אהרלה אדמנית

*

בסוף סבתא אַמרה
 רק שְׁתֵּי מְלִים
 בְּעֵצֶם אַחַת
 עוֹשִׂים, עוֹשִׂים
 כָּל הַחַיִּים עֲשֶׂתָה
 הַרְבֵּה
 הִיְתָה עֶקְרֵת בֵּית
 שְׁנַעְקָר
 בְּקַפִּיצָה מַגֵּג
 הִיְתָה עוֹשֶׂה מְרַק טָעִים
 וְשָׂמָה בּוֹ הַרְבֵּה חֲמָאָה
 שִׁיְהִיו לְסַבָּא אִיִּים
 לְבָנִים, לְהַחְלִיק בְּגֵרוֹן
 אֶת גּוֹשֵׁי הַקְּשִׁיִּים
 סַבָּא לֹא אָמַר מְלָה
 נָצַר אֶת הַכָּאָב בְּלִשְׁוֹנוֹ
 סַבָּתָא כָּל הַזְּמַן עֲשֶׂתָה
 הַמּוֹן גִּמְטְרִיאוֹת
 מוֹלְלָה כְּאֵבָה
 בְּבִשְׂרֵי הַמְּלִים
 חֲתָנָה אוֹתִיוֹת זוֹ עַם זוֹ
 חֲכָתָה לְאוֹת

שרית גרדוול | זמן מגפה

הוא ישב על המיטה בחדר השינה, נוקשה, עקשן. החליפה המגוהצת והמגבעת שנחה סמוך לירכו היו יכולים להטעות, כאילו רק עוד רגע יקום וילך.

היא הביטה בו בחרדה מהולה בייאוש.

רק לא להתוכח שוב, התפללה. רק לא עוד בוקר של מלחמה. עכשיו כבר היה זמן צוהריים והיא פסעה בכבדות אל המטבח. השנים הכבידו את צעדיה; השנים והוא. בתנועות מכניות הרימה סיר מעמדתו הקבועה בייבוש הכלים. זה חודש שלא טרחה אפילו להחזירו לארון. לשם מה?

לאחרונה מצאה את עצמה שואלת הרבה את השאלה הזאת: לשם מה?

לשם מה תתוכח איתו כל בוקר?

לשם מה תמנע ממנו לצאת?

לשם מה תשמור עליו כשהוא כמעט מרים עליה יד?

לשם מה תראה את פניו הנוזפים, הכועסים, המאוכזבים? את השנאה, הכאב, חוסר האונים?

לשם מה תתעקש על האיש הזה שכבר שנתיים אינו זוכר מי היא עבורו? מי היא בכלל?

רכב המתנדבים עצר מחוץ לבית והיא מיהרה לנגב את לחייה, מופתעת לגלות שאינן רטובות. ייתכן שהייאוש כבר ניצח את העצב? – תהתה כשפתחה להם את הדלת.

חמושים במסכות וכפפות הכניסו המתנדבים ארגז מוצרי מזון יבשים וסל ירקות. היא הצליחה לזהות את חיוכם מבעד לבד העבה והשתדלה לחייך חזרה. אחד שאל לשלומה בקול עמום והיא רק הנהנה ואמרה תודה, תודה וצפתה בהם עוזבים.

אולי הייתה צריכה לומר להם מספיק, פשוט להחליט שדי: שייגמר האוכל, שייגמרו התרופות, שייגמר הכול.

אולי מחר בבוקר, כשהוא יצעק עליה לפתוח את הדלת ולתת לו לחזור למועדון הקשישים שלו, היא לא תנסה להסביר יותר: "אהובי, יש מגפה, אסור לצאת, יש סגר וקשישים כמונו, מסוכן להם מאוד בחוץ".

אולי מחר היא תפתח את הדלת.

אולי מחר אפילו תתלווה אליו לטיול, בחוץ, בלי כפפות ובלי מסכה. ילכו להם לאיטם בשרדרת האורנים, הליכה שאין בה כוונה לחזור.

היא חיפשה משהו אצלה שיתרגש או יודעזע מהמחשבות האלה והינה, לא כלום. ריקנות שקטה ויבשה. היא התכופפה לשאת את סל הירקות אל

המטבח כשבעלה הדמנטי יצא מחדר השינה והתבונן בה, מופתע.
"גברת כמוך לא צריכה לסחוב ככה כבד. "

הוא הרים את הסל על השולחן הקטן והוציא את המצרכים לאט-לאט.
"את יודעת, אשתי מעולם לא סבלה שמישהו אחר אורז לה את המצרכים.
תראי, מי סוגר ככה עגבניות? כל האדים האלה מבשלים אותן ועושים מהן
רסק."

היא פרמה את קשר השקית.

"אשתך נשמעת כמו אישה חכמה מאוד. "

הוא צחק, מביט בה נבוך, כאילו היה אמור לזכור משהו ושכח.

הריקנות בחזה נשטפה בחיבה מהולה בחמלה.

ועדיין, מחר יהיה יום חדש.

אוויר, מתוך "רביעיית יסודות עולם", צילום מעובד, 2018.

צופיה סרי לוי מזוז | האור האחרון

"אני לא. לא, לא תודה. אקח כוס תה פה ואקשיב לכם. הינה, תודה, תודה, הכיסא הזה מצוין, מפה אני גם רואה את כולכם. שלום שלום לך רפי, שלום מיכאלה, המון זמן לא התראינו. טוב, די, תתחילו לשיר אני לא מפריעה, אני באתי להאזין לכם. באתי לשמוע אתכם שרים". ליאורה נכנסה לאולם הפיס כשהמקהלה עמדה להתחיל.

היא הייתה לבושה בחליפת טרנינג שחורה. שיערה קצוץ בסגנון לא אופנתי וקצותיו אותתו כי היא זקוקה לביקור במספרה, או לפחות לחפיפה ביתית עם צבע שתרכוש במרכול. לרגליה היו כפכפי טבע שצבעם שחוק, ועל פניה נח חיוך וגם זוג משקפיים שדרכם בחנה בהתנצלות מה את הנוכחים.

המקהלה התחילה לשיר בקולות ובגוונים שונים שיר אחד ישן של ז'ק ברל מתורגם מצרפתית.

אחר כך כשהמקהלה סיימה לשיר היא מחאה כפיים וחיכה. היא תמיד חיכה גם אם לא הייתה לה סיבה. זה היה משהו שהיא לא הצליחה להיפטר ממנו מעולם. אולי זו מבוכה, אולי חביבות, מילא. היא כבר זקנה מכדי להפסיק לחייך.

"נהדר, נהדר, אתם שרים נהדר", אמרה ליאורה.

היא רצתה לומר עוד דבר מה אבל היא לא ידעה מה והיה לה חבל על כך.

"היי ליאורה, טוב שבאת, טוב שבאת. אנחנו תכף מתחילים להקליט, אנחנו רוצים את הקול שלך איתנו", יהודית ניגשת אליה. זו רכזת גיל הזהב עם המבטא האמריקני שמזכירה לה במבנה גופה קומקום ישן וחבוט.

"לא, לא לא, מה פתאום, את יודעת, הקול שלי עכשיו, זה לא ממש... אני לא אקליט, באתי רק לשמוע אתכם, את יודעת אריה בבית, השארתי אותו ואני תכף ומיד שבה אליו".

"מה שלום אריה שלך?" שואלת יהודית ומתיישבת לידה קרוב. יהודית לא מסתכלת ישר בתוך העיניים, היא מביטה בך כך על הפנים, כאילו היא יודעת בלי שתאמרי דבר. אבל היא לא יודעת, חושבת ליאורה, היא לא יודעת הכול. היא לא יודעת למשל על

מה שנשבעה בליבה אתמול במיטה, וגם לא על אריה, על הצעקות, ועל זה שלפעמים היא מבקשת בליבה שיעזוב אותה כבר במנוחה וימות. אבל היא מחייכת בשלווה ועונה.

"בסדר, הכול בסדר. את יודעת. כרגיל, נו מה יש".

"את עייפה", אומרת יהודית.

"אני עייפה וחולה", מחייכת ליאורה, "בין כך ובין כך כולנו נמות בסוף, זו הסיבה שבאתי הנה היום".

"אל תדברי ככה. אם כבר הגעת תשירי איתנו".

"עזבי, זה לא שייך, הגידול הזה הרס לי את מיתרי הקול, תשמעי איך שאני מדברת".

"נו, זה לא הכול המיתרים, את יודעת, יש לך את הנשמה שלך. את יודעת את זה יותר טוב ממני, את היית זמרת גדולה".

"עם נשמה או בלי נשמה, לי נשאר רק הלב שלי שדופק והוא לא יודע יותר מזה. וחוץ מזה תראי אותי, בטרנינג. ככה לעלות לשיר. זו בושה".

מקצה החדר הן יכלו לראות את הגבר הצעיר עם הגיטרה פותח את המיקרופון על השולחן וקורא להתקרב אליו והן השתתקו.

ללוסי היה קול גבוה ורועד והיא שרה מדויק מאוד את משפט הפתיחה, אבל היא ביקשה לשיר אותו שוב כי היא הרגישה שהקול שלה היה לא יציב. "אין בעיה", אמר הגבר, "את שרה יפה מאוד, תתקרבי קצת אל המיקרופון שישמעו אותך חזק יותר".

אחר כך גליה שרה, ולה היה קול חם, שכמו בקע מעומק גופה הגדול והכהה ומתחת לכל שכבות העור שֶׁטטו ונעו בהתרגשות. אבל היא זיפה מעט. והגבר קרא בהתפעלות: "הקול שלך מזכיר לי קונטרבס גדול, ניקח את זה שוב, בסדר? אני אלווה אותך עם הגיטרה הפעם".

ואחר כך אלישבע היפה עלתה. היא נותרה דקה וגבוהה, ובשערה הלבן היא דמתה לפיה. והקול שלה היה שקט מאוד והיא עצרה באמצע כמה פעמים וכחכחה בגרונה, והגבר אמר בכל פעם: "בואי ניקח את זה שוב, הפעם לאט יותר, אני אלווה אותך ואת תשירי. הקול שלך מתאים בול לשורה הזו, רק יותר לאט בבקשה". בסוף היא הצליחה, בפעם החמישית או השישית, לשיר בלי שהקול שלה יבגוד בה. וליאורה ראתה וחשבה לעצמה: לא, אני לא אשיר. אני רק אורחת הפעם.

אחר כך עלו הגברים. היו שם רפי, וצביקה השמן שמאז שחלה הפך להיות רוה והפנים שלו היו בגוון אפרפר. הם שרו בקולות נמוכים יחד. ורפי אמר שאולי עדיף שלא ישיר היום כי הגרון שלו כואב. אבל ראו שהידיים שלו רועדות מעט והגבר הצעיר אמר: "תמשיך, תמשיך, זה טוב. זה מעולה."

ופתאום הייתה יד חמה על גב כף ידה. זו הייתה שרה'לה, שבעלה נפטר לפני חצי שנה. היא הייתה אישה דתייה מאוד, עם מטפחת שמכסה את כל הראש וחצאית ארוכה. וליאורה התפלאה לראות אותה כאן, במקהלה המעורבת, ובזמן ששנת האבל על בעלה לא חלפה. היא ידעה שאחרי שבעלה נפטר היא הייתה בדיכאון כמה חודשים ולא יצאה מהבית.

עכשיו שרה'לה ישבה על ידה ולחשה לה. "בואי לשיר. מה את יושבת כאן ככה בשקט, תראי אותי, אפילו אני הגעתי". ושרה'לה קמה ומשכה אותה. וליאורה הלכה אחריה, אבל רק מפני שעכשיו הכינור ניגן והיה לו קול של לילה שחור שנשפך כמו קטיפה והיא התקרבה עיוורת להאזין ונזכרה במה שסיפרה לאריה אתמול כשרחצה אותו. איך טסו יחד לפרזי לפני שנתיים, לפני שהחיים התחילו ליפול לה ככה מבין האצבעות כמו גוש אדמה מתפורר. ועל בתי הקפה עם הפחזניות שאהבה, והמוזיקה בערב עם היין האדום בגביעים השקופים ואיך רקדו והוא תפס אותה בזרועותיו ובחדר במלון הם הרגישו צעירים ומאוהבים כמו לפני... אבל הכינור סיים פתאום לנגן והיא שמעה מכל עבר: "ליאורה, הינה את", "טוב שבאת", "בואי לשיר איתנו". והיא ידעה שהם מרחמים עליה, היא הייתה בטוחה בזה. ועכשיו עם הדמעות הללו הם בטח יודעים הכול. על הרופאה שאמרה לה שהסרטן שלה שולח גרורות. ועל אריה שאינו עונה, רק מסתכל מבעד לגלגל העין, והיא מביטה בו ורואה שם השתקפות של אישה שהחיים צוחקים לה בלעג.

ובליל אמש היא שכבה ערה והחליטה להפסיק את הטיפולים. להפסיק הכול. אם למות, אז למות בכבוד. ובבוקר היא יצאה וקנתה כמה חפיסות של כדורי שינה. היא חייכה אל הרוקחת הצעירה ששאלה בשלומה. הכול בסדר, היא אמרה. זו רק המפלצת המשונה הזו שנוגסת לי חלקים מהחיים בלי הרף.

ועכשיו בדרך הביתה היא שמעה אותם מהמבנה של הפיס שרים ז'ק ברל, והיא זכרה את זה, וידעה את זה בעל פה בצרפתית עוד מהימים ההם, כשהיא עוד הופיעה, ואריה היה מגיע בחליפה עם זר פרחים ומשגיח עליה, כי אז היו לה הרבה מחזרים.

אבל זה בסדר, הכול בסדר, היא חייכה לכולם מבעד לוויולן

הדמעות. "רק שהכינור הזה, ובאמת את מנגנת בצורה יוצאת דופן", היא אומרת. והגבר הצעיר עם המיקרופון מושיט לה בקבוק מים.

"עכשיו נקליט את כולם יחד בפזמון", הוא אומר. "הינה, את תעמדי כאן", ופתאום היא מוצאת את עצמה קרובה מאוד למיקרופון מצטופפת עם כולם.

וכולם שרים, והיא שרה איתם, מדויק מאוד. והיא רואה שגם שרה'לה לידה והיא שרה. אבל היא כבר לא מתפלאה. וכולם נראים לה פתאום גבוהים, ואפילו פניו האפורות של רפי הופכות מאירות, והיא מרגישה שהרגליים שלה רועדות ויהודית מחזיקה בה. וככה היא, בטרנינג השחור שלה שרה. כשהיא שרה היא לא מחייכת, רק העיניים שלה עצומות כך שבזווית העין הקמטים מתיישרים. והיא יודעת שאיש מהנוכחים כאן לא מביט בה, כולם עכשיו עומדים צפופים כמו ביער גשם רחוק, כמו עצים גדולים וכבדים בלי מקום, אבל ענפיהם הארוכים עם העלים הזעירים צומחים מעלה, מבעד לעלווה החשוכה, מבקשים את האור האחרון לפני שהוא שוקע ונעלם.

עומר נחום

*

לאחי שימי ז"ל,
במלאת 30 שנה למותו

אני עדין
מהגר בעכשוו.
עוד לא נפדיתי מן העבר.

בליל טהור וקשה ורועד
נזרעו בי נאמנויות לכאבים (המהדקים תמיד)
וגם הם אלי, ואבי סודי,
נאמנים באדונם בחשך
כשוליה
כאח קטן.

כשהיום והלילה מתהפכים במטה
אני רוצה ער
להשאר.
אמי מרה
כהתעקשות.
עד זוב האדם
עד שוך הכחל
אשכב רק על גבי.
עד שחר צעיר וחור יעלה משתומם בעולם
מלא הבטחה כתינוק
ויעצם את כל מתי
בלבבי.

*

אֶפְשֶׁר הָיָה לְסַפֵּר
בְּצַפְצוּף הָאָדִישׁ, בְּחִלּוּקִים
בְּהַעֲדָר הַמְחֻלָּט שֶׁל אוֹר טְבָעִי
בְּכָל שְׁעוֹת הַיָּמָמָה
אֶפְשֶׁר הָיָה לְסַפֵּר הַרְבֵּה
בְּלַחֲשׁוֹת, בְּרִיחַ
הַחֲרִיף שֶׁל הָאֲחוֹת
שֶׁבְצֵל יָדֶיהָ עַל הַקִּיר
יִכְלָת לְרְאוֹת שֶׁהֵן מְזִיעוֹת
וְאֶפְשֶׁר הָיָה
לְסַפֵּר בְּתוֹךְ תּוֹכְכֵי הַבַּיִת
בְּפֶרֶפֶר הַחֲדָרִים

שְׁמִי שֶׁהוּ עוֹמֵד לְמוֹת בְּקָרוֹב
וּמִי שֶׁהוּ לֹא יִישָׁן
שָׁאֵת מִי שֶׁהוּ יַעֲטֵף הַקֹּדֶר
וְגִבֵּר יֵשֵׁב כָּל הַלַּיְלָה עַל כֶּסֶא מַעַן
מִי שֶׁהוּ יִשְׁתַּיֵּן לְבִקְבוּק
פְּלֶסְטִיק בְּלִי לְקוֹם
מִי שֶׁהוּ יִנְסֶה בְּמַחֲיאת כַּף יָד אַחַת
וְלֹא יַעֲנֶה
שְׁמִי שֶׁהוּ, בְּדֶרֶךְ לְמִטָּה, יִשְׁאַל
אִם עָשָׂה רֵעַשׁ בְּכֻלָּל
לֹא יוֹדֵעַ שְׁחִיּוֹ מִתְמַעֲטִים לְאַשְׁתּוֹ
וְעֵבֶשׁוּ שְׁלוֹשׁ נְקֻדוֹת לְמוֹתוֹ
אָנוּ עוֹמְדִים סְבִיבוֹ
לְהִיּוֹת מְמַתִּינִים לְגַם

האמת עירומה

רס הרשטין | האמת עירומה

חפֿשתי אַמת
בין חֲדָרֵי לֵב צְדָקָה
נֶר לְמַרְגְּלוֹת הַפְּשָׁרָה
דָּלֵת סְתָרִים, פְּתוּחַת קַבְּלָה
לְחֲדָרֵי נְשָׁמָה.

חִפְּרֵתִי תַעֲלוֹת סֵתֵר,
טְהַרְתִּי אֲשֵׁמוֹת שְׂוֹא,
זְכַכְּתִי שְׁנֵאת חֲנָם,
בְּחִנְתִּי בְּנִפְּשׁ חִפְּצַת מְרַחֵב.

לֵלֵא מוֹם שֶׁל סֶפֶק
שִׁבְתִּי נִכְלָם.
הַשְׁקֵר הַתְּפִשֵׁט,
בְּבוֹאָה טְמֵאָה
הָאֵמֶת עִרְמָה.

גרגורי גורדון | הדבר

שירת צוּצֶלֶת מְעִירָה אוֹתִי
 בְּבִקְרָה שֶׁל שַׁבָּת,
 קִרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ מְטַפְסוֹת עַל צוּק הַחֶדֶר
 כְּמוֹ טְרַנְטוּלָה עַל גּוֹף עִירֶס.
 שְׁחָקִים נוֹפְלִים עָלַי בְּבֵת אַחַת,
 בְּלֵי רַחֲמִים –
 חַיִּים שֶׁכֵּל הַזְּמַן הַזֶּה חֵייתִי,
 הַחַיִּים שְׁלִי
 הִיוּ כְּזָב.
 הָרוּחַ הַנֶּאֱמָנָה שֶׁל הַדָּבָר
 פָּזְרָה אֶת הַחֹלּוֹת
 שֶׁהֶצְטַבְּרוּ עַל סִמְנֵי דְרָכֵי.
 דְרָכֵי הָאֲרֶכָה,
 דְרָכֵי הָעֲרוּכָה.
 עָלַי לָלֶכֶת בָּהּ
 וְלֹא לִסְטוֹת מִמֶּנָּה
 מֵעַתָּה
 וְעַד אֲלֵיו.

החלמה

עֲכָשׁוּ אֲנִי לֹא רֵץ לַגֶּשֶׁר
 הַמּוֹבִיל לְעֵבֶר הַשְּׁנִי,
 עֲכָשׁוּ אֲנִי בּוֹחֵן כָּל צַעַד בְּדְרָכֵי
 כְּמוֹ יֶלֶד שְׂבוּדָק אִם מִי הַנַּחַל צוֹנְנִים
 בַּקֶּצֶה הַבְּהֵן
 וְרוֹאֶה אֶת הַבּוֹרוֹת שֶׁלִּפְנֵי;
 וְאִם אֲנִי נוֹפֵל,
 אֲנִי נִשְׁכָּב עַל הָרֶצֶפָה,
 מִבֵּית לַשֶּׁמֶשׁ בְּעֵינַיִם
 וְאוֹמֵר לָהּ:

גם היום החשך לא הכניע את נפשי,
וגם היום האור נשפך עלי
כמו מים על פרחים עלפים.
אני נופל וקם,
ולאחר מכן ממשיך
כי יש למה.

התחיות

אני מקלף את קירות הבית,
אני הורס את הבית.
אני מקלף את העור,
אני הורס את הגוף.
אחרי ההתמוטטות של בית המקדש,
אחרי ההתמוטטות של הירושלמה ושל נגסקי
היתה ההתמוטטות שלי.
עכשו אני בונה לי בית,
עכשו אני בונה לי גוף,
ובתוכם הנפש
היודעת מהו סבל,
היודעת איך מרגיש כאב.
אני מוחק את כל הזכרונות
ומאתחל את המחשב.

הזמן המסתמן

אני הולך להסתגר בתוך חדר בלילה,
 תוך פשיטת החליפה שעל עורי.
 שמים נוכחים ונעדרים גופים
 באים אל חלונני ומושיטים את אצבעם,
 כנגיעת הרוח בפני העיפים.
 אני הולך להתפלל עלינו, אמא,
 לבקש מאלהים שייעמד אתנו
 ברוחות שעוד יבואו מהזמן קדימה.
 העצים בחוץ רוכנים עמי,
 כמבינים שזה הזמן המסתמן.
 אותו הזמן המסתמן, אמי.
 אני הולך להסתגר בתוך חדר בלילה,
 והזמן יהא עמי לומר אמן.

*

התרחקתי מאש ונפלת לי
 לא טבעתי למדתני לשחות
 ושחיתי לאפק צהב
 עם דולפינים
 אל עבר איים בודדים של חיים
 שם הרוח
 נוגעת קלות בפנים
 וידיה אינן אלימות
 כמו בעבר שבו התהלכתי
 כמעט כל חיי.

רבקה רימון | רשימת כישלונות

הכשלוֹן הוא לא רגע אֶחָד.
הוא שְׁעוֹת על שְׁעוֹת של יסורים
חיים שלמים
שֶׁל החֲמָצָה.
הכשלוֹן הוא מָה שְׁמַעִיר אוֹתִי בְּבִקְר
מְעוֹד חֲלוֹם שֶׁלֹא יִתְגַּשֵּׁם לְעוֹלָם
הוא מָה שֶׁאֲנִי אוֹכֵלֶת נוֹשְׁמֶת חוֹשֶׁבֶת כּוֹתֵבֶת

*

בֵּין אַרְבַּעַת הַקִּירוֹת הָאֵלֶּה
חֲלוֹמוֹת מִתְפָּרְקִים לַיְלָה לַיְלָה

אֲנִי הוֹלֵכֶת וְחוֹזֶרֶת מִתְנַגֶּשֶׁת בְּקִירוֹת קָמָה וְהוֹלֵכֶת מְנַסָּה לְרְאוֹת
לְהִבִּין לָאֵן הַכֹּל הוֹלֵךְ לָמָּה אֲנִי עֹדִין פֹּה לָמָּה אֲנִי שׁוֹמֵעֶת מְכֹל
מִקוֹם בְּכִי שֶׁל תִּינּוּקוֹת

וְרַק פֹּה שֶׁקֵּט.

*

שֶׁקֶרִים שֶׁאֲנִישִׁים אוֹמְרִים אֶחָד לְשֹׁנֵי:
לֹא נוֹרָא, הַכֹּל בְּסֹדֶר.

עוֹד פֶּעַם כִּשְׁלוֹן. אֲנִי לֹא יִשְׁנָה בְּלַיְלָה. אֲנִי כֹל הַזְּמַן חוֹשֶׁבֶת עַל
זֶה. אֲנַחְנוּ לֹא מַצְלִיחִים בְּבֶר הַרְבֵּה זְמַן. זֶה רוֹדֵף אוֹתִי אֵין בְּבֶר
תִּקְוָה אֲנִי לֹא יִכּוֹלָה לְנַשֵּׁם לֹא יוֹדַעַת לָאֵן לְהַמְשִׁיךְ מִכָּאֵן אֲנִי
צְרִיכָה עֲזָרָה.

לֹא נוֹרָא, הַכֹּל בְּסֹדֶר.

לשכוח את שמי

אני רוצה להאבד
אני רוצה ללכת ברחובות חשוכים שאינני יודעת את שמם
אני רוצה לשכח את שמי.

כי הנוף שליך ביתי מכר לי עד זרא
ואני מזהה כל פסת סיגריה
על הכביש
פרצופי האנשים הולכים ונהיים דומים לי
ובתוכם אני

רוצה להתחיל מחדש
בלי שם תעודת זהות אלפי סיסמאות
בלי תקוות חלומות רשימת כשלונות

אני רוצה לשכח את שמי.

חמור באיילון, צילום וצויר מעובד, 2018.

שני (שושנה) קפלן | יותר

האם, שאלה הילדה,
לא נדע יותר?
והתשובה היתה
נשאת באויר הקר
כמו יתוש שחומק מכפות הידים.

ישבתי איתה, שעה או שעותים ביום
ספרתי לה אגדות קסומות
על מקומות שאינם

היא, כלומר אני,
היינו מקשיבות רב קשב
ולא מביטות בשעון

אבל בלילות היה הזמזום גובר
על האפלה הכבדה, העוטפת
דימנו היה זורם
אגרוף פֶּעוּר מושט, מושט, מושט
קדימה והלאה בתוך גופנו
דופק, דופק, דופק

חגית זוהרה מנדרובסקי | טיפה

לא הפכת אלא צער
מבוכת עננים.
שרקתי בין בתלי
עננים חורים.

לא היתה בי אלא
הפוגה. נשימה.
השתהות. מעברים
בין יד שמאל ליד ימין

וחוזרת חלילה. הולכת
ולא שבה. לעתים
ימים שלמים. כמו
נעדרת. אין אננים.

היכן? זו מלת שאלה.
גם מדוע? נתן
לשאל. אולי היום
תצא מעמי בת הקול:

הנני!

יואב אלשטיין | שירי צמדים

א. משה. הגדי

כָּל אָדָם הַשׁוֹכֵן חֲשֵׁכָה וְתִלּוּי עַל הַכֹּל-מָה
כְּמִשָּׁה בְּפִי הַנְּקָרָה הַגּוֹעָה לְרֵאוֹת
נִצְנוֹצֵי אוֹר גְּדִילִים בְּשׁוּלֵי הַגְּלִימָה
אֵין פְּנִים לְעוֹבֵר מִלְּפָנָיו
רַק עֵנָן כְּחֹלֶם מְתַאֵר. וְזֶה אוֹת.
וְהִלּוֹאֵי וְהֵייתִי שָׁה
שְׁבָאָחוּ יוֹצֵא לְפָנוֹת עֵרֵב לְשׁוֹחַ
לְכַוֵּן בְּפָנֵינוּ צַד חֹלֶם הַמְרֵאוֹת.

אגדת משה והגדי | שמות רבה ב, ב (מהדורת וילנא):

"כשהיה משה רבנו עליו השלום רועה צאנו של יתרו במדבר ברח ממנו גדי, ורץ אחריו עד שהגיע לחסות [לחסית] [...] כיון שהגיע משה אצלו אמר: אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא, עיף אתה. הרכיבו על כתפו והיה מהלך. אמר הקב"ה: יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חייך, אתה תרעה צאני ישראל, הווי [אומר]: 'זמשה היה רועה'."

"עד שהגיע לחסות": 'חסות' משמעה נווה-מדבר ליד מקור מים. ברומית קדומה נקרא המקום Castelum, 'מקום מוגן', המעניק חסות לעוברי דרך.

ב. אדם הוא עץ

אָדָם הוּא עֵץ אֲשֶׁר מִשֶּׁהָ אֶת שְׁלֹכְתּוֹ
לְרֵאוֹת מַעֲט כְּמַעֲט
מִי בָּא אֶתּוֹ וּמִי כְּמִתְהַלֵּךְ
וּבָא הוֹלֵךְ בְּלִתּוֹ.

וְאִזּוֹ בְּשֶׁהוּא מְזַנֵּחַ בְּזֶה
לֹא עוֹד מוֹנֶה יָמָיו
וְלֹא עוֹלָה לוֹ בְּדַמְיוֹ
מִבְּחִין מְקַצֵּה נוֹפוֹ
רוֹאֶה
כִּי טוֹב.

יֵשׁ הָאוֹמְרִים:
הִנֵּה זֶה עֵץ עִירִם נִשְׂרָה כְּסוֹתוֹ;
הִנֵּה זֶה סֵלַע שְׁקָרָא מְקַדֵּם מְדֵי אֶת אוֹת הַתְּאֲבָנוֹתוֹ.
וְהוּא שׁוֹחֵק מַעֲט, גּוֹחֵךְ
בֶּן סֵלַע, בֶּן הוּא עֵץ,
שְׁלוֹ,
בְּעִזּוֹ יוֹמוֹ בְּמְלוֹא עֵתוֹ
יָשׁוּב שְׁלֵם אֶל חֻפְתּוֹ.

רַב מִשָּׁה לֵיִיב עִם הַכֶּלֶה
בָּא לְקָרְאוֹתוֹ.

ניגון החתונה

באחד ממסעותיו פגש ר' משה לייב מסאסוב בנער ונערה יתומים תועים ביער (יש גורסים שהייתה זו אך יתומה שמצא לה חתן). הכניס אותם הרב אל ביתו והחליט להשיאם. ערך להם חתונה ראויה עם כיבוד וקרואי־שמחה וגם הזמין להקה של כליזמרים. ניגון אחד מצא חן מאוד בעיני ר' משה לייב ואמר: יהי רצון שניגון זה יניגון בלוויה שלי.

יום אחד נסעו הכליזמרים בעגלה ליעדם. סטו הסוסים פתאום ממסלולם ודהרו ליעד בלתי נודע. העגלון לא יכול היה לשלוט בהם עוד. הם עברו יערות ודרכים שלא הכירו. פתאום עצרו ליד חלקת שדה. ראו הכליזמרים כי מתקיימת שם לווייה. שאלו מי הנפטר, והשיבו להם: ר' משה לייב מסאסוב. נזכרו בבקשת הצדיק וניגנו את 'ניגון החתונה'. (על פי מקורות)

את ניגון החתונה ההיסטורי, בביצוע להקת כליזמרים (של מאיר קליינר) ניתן למצוא בקישור: kikar.co.il/303615.html

איתאל קריספין

*

אַרְץ גַּן עֵדֶן רַבָּתִי הִיא פְּרוּרֵי עֵץ הַדַּעַת
שֵׁם עֵנֵג שָׁחַר וְכָלֵב מְלֵטָף
אִין רְקִיעַ לְאֲדָמָה
וְאִין אֲדָמָה לְרְקִיעַ.

תְּפִלוֹת מִתְנַגְּנוֹת שֵׁם
כְּמוֹ לְקוֹחוֹת
מִבֵּית הַכְּנֶסֶת הַפְּרָסִי הַיָּשָׁן
בְּגִבּוֹל בֵּת־יָם-יָפוֹ.
תְּפִלוֹת
עַתָּה בָּא מְשִׁיחַ
וּבְיָדוֹ קְלָמוֹס
טְבוֹל בְּדָם הַנְּדוּדִים.

הָאֵפֶק הוּא גֵיא בְּנֵהֶגֶם
וְעַל דָּגַל הַמְּדִינָה
כִּד קָטָן
חֲתוּם בְּחוֹתְמָהּ
שֶׁל אֲדָמָה.

פורח
שלא
בזמנו

יורם ניסינוביץ

יְרוּשָׁלַיִם מִשְׁתַּטָּה
עֲצִים נִטְעִים בָּהּ
הַכָּאֵב מוֹצֵא בָּהּ מְקוֹם
וְגַם הַמְּקוֹם
לֵטֵם פּוֹרֵחַ שְׁלֵא בְּזַמְנוֹ
וּבּוֹדֵדִים מִתְּפַלְלִים
בְּשִׁבְלִים
הַשֶּׁמֶשׁ הוּא הַשֶּׁמֶשׁ
נִגְפָת מִפְּנֵי הַלַּיְלָה
גַם הַשְּׂרוּף וְהַמְּכָה שָׂר
בְּתוֹךְ הַנֶּגֶד הָעִירוֹנִי
נוֹצֵר שְׁבִיל

טבת תשפ"א

ברוש בלילה, ציור דיגיטלי, 2019.

•

כתבו אותי היום
כשואדי הולך ומעמיק
סתנויות נאחזות ויפות
אותיות הפוכות מתהלכות
והשורה מתפרחת

תחת לשורה ומעליה
תחת לעיר ולקר
מעל ובתוך הרוחות
בצנוריות ההשקה

קולחת השמש הפנימית
והירח הדק
והם מהפכים

תפילה לימי משבר

יהי רצון מלפניך
שתהא התפלה הזו הנאמרת לפניך ולפני
רפויה ארוגה בפרחי הארץ
שיהא בה שלום משלג ומשמש
שיהו בה גאיות ופסגות
שתאמר אותנו הרעש והדממה
וכבר היא מצחיקה

ראש חודש ניסן תשי"ף ימי הקורונה

חיה יגל | ועל הפורקן

פָּרַק אֹתִי, יְהִי רַבּוֹן, פָּרַק
הַתִּיק שְׁמוֹנִים לִיטֵר שְׁלִי כְּבֵד עָלַי

בְּסוֹף הָרְחוּב לִיד הַמַּכְלָת,
הָאִישׁ מוֹרִיד חֶלֶב בִּיצִים קוֹטֵג'
מֵהַמְשָׁאִית.

לֹא צְרִיכָה יוֹתֵר מִזֶּה

שִׁפְתַּח

הַתְּפִלָּה הַחֲתוּמָה בִּי:
שׁ י פ ת ח

כָּל הַקְּפָאוֹת הַכְּבָדוֹת
שׁ י פ ת ח ו

הַזְמַן הַזֹּרֵם אֶל תוֹךְ עֲצָמוֹ
שׁ י פ ת ח

וְלַעֲמָתָם יִנְעוּ שְׁעָרֵי שָׁמַיִם

כַּנְפִּים

כָּל הַמְּלַמֵּד אֶת בְּתוֹ תוֹרָה
כְּאֵלוֹ לַמְּדָה
תְּפִלוֹת

שֶׁהַתוֹרָה בָּהּ תִּקְרָא
מִצְמִיחָה כְּנָפִים

צוריאל אסף

*

מה יודעים שמים על כחל?
בחלל - שהוא קטן עליהם
בשקיעה - שהוא אף פעם לא מספיק
בתורף - שהוא סימן לחלשה
ובזריחה - לבשלות.
ומה כחל יודע על שמים?
שהים הגאה שוכב על גבו
ותומך ראשו בגלי זרועותיו,
שהשמים משתדלים וזה יפה
שמנזן מתפללים מקפלים בסוף
את כל הכנפים חזרה
לנתיקי הטליתות.
ומה יודעים אנו?

*

פקעות החרף ממתונות.
גם היום לא שתלתי.
גם השנה, החרף מאחר לבוא,
אבל שנינו יודעים
שלא בגללו
הזנחתי את חובתי לעצמי.
כמו חיוך בן ואפית עוגיות,
לעתים הדברים הקלים
עשויים להיות גם
הכבדים ביותר.

יהונתן אלון | כוכבים בוכים

כוכבים בוכים יתמות דלוחה,
מצנפת בשדות המכמש
כמכאובים צלופים,
מסלקים.

בתוך הבתים היגעים
נמק הירח בצינוק חיו.
ראי ביצר עלותו קמלה,
שפתיו צפודות בשמיכת הלילה,
עלטה מצנפת ורדה
למשמרות עיניו.

הבאר חרבה,
מימיה יבשו,
ואין רועה שיבוא
להרוות צאנו ממנה.
הבדלח השבור נסדק,
וגוגיות החלונות ככספיונים
בלב ים.

ואני,
לבי מתהפך על משכבו.
אדמת סרפדים מתוקים
אשקה בך
אם תתניני שוב
בחמדך.

יערות

יערות המשי מוארים
באור הינומה לוטף.
הורדים לוטפים בשקט
כבתוך שעון זמן,
והגלים, יש בהם גאות אחרת
הערב.

אמש קטפתי דבדבנים
במערות האש,
ובמורד גבעה נחבט
לבי בגרון,
מזמורי נשנק.

לחיי סמרו,
פתע הגיח שועל פתאים,
רטט שפתיו אחז בי
כינשוף המצוח.

השמעת?
זרי שושנים רצועות
נותרו מאחורי הגדר,
בין מקווי המים
ומעינות הגפרית
נשתכשכה בבואתי,
כגבישי מלח מרירים
נטרפו חיי.

חגית זוהרה מנדרובסקי | תחזית מזג האוויר

בחצר בית החולים נהגתי לשבת
על הטרקטור הישן שלא התניע.
אל קו האפק בונתי 'גולגאלעד'
פגעתי בול בפס שבין היס לשמים.
חלמתי עצמי אגל על עלה ממריא ברוח.
חרצתי לשון ובלעתי בזו אחר זו את טפות
היורה.

הייתי שכר עב טרום סערה.
לא נתן היה לדעת מתי הקשת תבקע.
לפרקים הסתמנה התבהרות קלה. מעננת חלקית.
כשחשבתי שכבר לא יכול להיות טוב יותר
נבטו מבישות סתוניות סגלות מבין הצמיגים
השחרים. ידעתי שכלנו נעבר
בבוא הזמן. בחרתי
להשאר.

בן ציון גולדשטיין | ערבית

פרורי עוגת טורט זרזיים על השעונית
במטבח, צלחות נערמות בכיור
כדי לא לעורר צחצחתי שנים באפולית

מודה על כף היד, מסובבת ברז מים
ועל עוד דברים קטנים שבעולם
סוללת טלפון חכם, מטען לכן + שקע בקיר
שקיק ארל גריי השרוי בספל

תאורת הרחוב מופצת בזוית חדר המטות
והגוף מבקש את חום עיניך לגלות בפעם המאה ואחת
במרחק מסדרון צחוק ילדי ישן פורץ פתאום
שעה אחר חצות, לילה נוטה על צדו
חוט פיזי של חסד נמשך
נפרם

עמק האלה

בשפלת יהודה, שמחה ירקה מתפרצת בחרש
כיובלי מים.

אדוות אדוות ירקות כהות ובהירות דרכים
דרכים יוצאות ומתארכות מלמרגלותי,
אלות ארצישראליות מלבינות ענף

אסורה נא ואראא חרוב, אלון וארז ירושלמי,
בסתני תאנה, רמון שקד וזית והנה הסנה בוער
בכתם שלכת מתלקח בשמש רעננה
איננו אבל, אשל נעלי

חרוט דוד על ספסל האבן של קק"ל בתל עזקה,
שולף חרב ורץ אל הפלשתי, אגני המנגל
נמלאים מים זכים כאגרטל. יונת בר שרקרק
וורזיר מצפצפים שירת סלע.

הבקר הזה כותב לי פסוקים טריים בקסת קטלב
ואני שלד החממה לצד הכביש, עומד על רגל דחליל אחת
נהרות עשב נשפכים אל שדות עיני.

*

בין עלי כותרת לבנים
דבורה מתבשמת בצוף
השעה היפה.

זוג כנפים שקופות
זעירות מרפרפות
גונים וזהר רק
של שקד.

*

למנצח על השירה
נאחז בה כבקרש כותב
ותוחב
כמו אצבע בחור סקר ביני לעולם
הו, ילד הולנדי
תמים, צף בשבולי מים
חושב שנגצל פה

תמר, אקריליק על קנווס, 2020.

אמונה בן יעקב | מירוק

לשבת אתך בשולי ארץ
למרגלות איזה הר
בקתה נשכחת
נשיל שלכת מעונה קודמת
מה שאלנו מה נסינו לענות
כסויים מאלצים
אולי להר שהוא תהיה פסגה
להשליך אל המדרון מקרבנו
(דבר מה שימרק את הרחוק
הדביק שנהיה טבע)
לשאת עליו את התנקות הרגע.
נהיה פשוטים ולא נדע שבע
כך בנשימות קטנות
עין בעין, בשולי העולם.

כדי שאזכור

חמושים כסויים
והמרחק מוחשי להכאיב
רק עינים נותרו לזהות – – –
כדי שאזכור את האינטרקציה שהיתה
בשפתים כמוסות אני לוחשת לי מלים של
לא לשכח, בדיחה פנימית וקצת
חבה עצמית
נוצרת בלבי יראה מפני העדר המגע
(המובן מאליו היה נפטר מספר אחת)
געגוע לריח בית תפלה עם קול המון כמה בין קירות.

איתי אליצור

*

השמש השוקע עוד יזרח
 ובאור נגה יאיר
 יעלה האור נקי ורד
 בנגה אור בהיר

אף השוכב לנוח
 תשוב רוחו ללמד
 סובב סובב הולך הרוח
 והארץ לעולם תעמד

תכתב זאת לדור אחרון
 חלק לשבעה וגם לשמונה
 יהיה להם זכרון
 עם שיהיו לאחרונה

גם שנאתם גם קנאתם תאבד
 יאבדו גם יצריהם
 והם יחיו לעד
 בבניהם ובני בניהם

לך אכל בשמחה לחמך
 ושתה יינה בטוב לבב
 הן אליך נאספו אבותיך
 ואל בנה תאסף לזיוו

השליך קנאתך ושנאתך
 וכל פגעי הגופים
 וזרח והאסף אל בניך
 עם כל אבותיך הנאספים

השְׁנָאָה הָאֵף וְהַחֲמָה
וַיֵּצְרֵי בַּיִת חֲמֵר יוֹשֵׁב
יִשְׁקָעוּ עִם הַחֲמָה
וְהָרוּחַ תָּשׁוּב לְנִשְׁב

מִשְׁעָרָנוּ שְׁמָנוּ לֹא יִכְרֹת
יִקַּם שְׁמָנוּ עַל נַחֲלָתָנוּ
זֶרַע אֲבִינוּ יַעֲמֵד לְשֵׁרֵת
וְקוֹל הַתּוֹר יִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ

הַשֶּׁמֶשׁ יוֹסִיף לְזָרַחַ
יִמְתַּק הַחֲרוֹב לְזָרְעָנוּ
וְשׁוֹב תִּנְשָׁב הָרוּחַ
תִּרְחַף עַל פְּנֵי אֲדָמָתָנוּ

עקיבא גולדשטיין | אידרא

שוב ישנת בחוץ
ואני בקשתיך בנרות
בעינים כלות
בסמטאות חלומות מתפצלים
ובקרקע היס.
ואתה ישנת בחוץ,
גופך הכבד בשדה הקצורה
מתעטף יללות תנים.
ישנת בחוץ ונשימתך השקטה
מבעירה שבילים של אור
בגבעות העלטה.

עכשו מצאתיך.
איני בוכה,
זה הטל הנוטף משערך
אל תוך עיני

ברכת האילנות תש"פ בימי הסגרים

קול דודי הנה זה בא. מדלג על ההרים, מקפץ על הגבעות. אביב הגיע. שיר השירים מתעורר בעולם. הציפורים משתוללות וגם המגפה.

שומע את האדמה, תוקה ובוקה. על העוול הזה. מביטה בבני האדם הישנים בעריסותיהם, בני אדם יונקים וממשיכים לחפש את שדי אימם בכל מציצת סיגריה בכל לחיצה בנייד. מביטה האדמה תוהה ובוהה. יודעת, היא עתידה לקבל את שלה מתחת ידיו. ולמה אלה ניזונים מזיו השכינה ואלה לעמל יולדו. וימותו.

הניצנים נראו בארץ. קח את כיסופיי שאינם נושאים פרי. האר פניך עליהם. חמול עליהם. חבק אותם. תן לדמעת בדולח אחת שלך לנשור עליהם ולהצמיח עלי רקפת מסולסלים.

מדוע ליבי ערל, ואני כספתי לחיים האלו שאין בהם מסגר. ואני כספתי להיות ציפור. במרחבים הירוקים. ובגשם שאין לו קץ. רחוק מאוהביי ורעיי. ואני כספתי ופיללתי לימים ארוכים של שקט להאזין לפעילות הלב לפעילות האדמה. לקול המים המחלחלים אל תוכה. לייסורי צמיחת העלים וניגון בעירת הפרחים ומותם. ואני כספתי להיות ציפור. לפרוס כנפיים בוערות מהפצע שבחזה. לפעור מקור בוער אל שמיך אל מלקוש ישעך

התאנה חנטה פגיה. ריח השום והתות עולה פתאום מחודשי האביב הסוערים בממלכת השוק בממלכה שלי שאבדה, כשהאמנתי שהאהבה הנה היא בין אצבעותיי ושאת ירושלים אני אגאל אם רק אשוטט מספיק ברחובותיה אם רק אאזין לכל אבן ולכל פינה חשוכה. ועכשיו ירושלים מתה בי והאהבה דועכת בי והפריחה משתוללת והשמיים צלולים כל כך היום והנחל מזוהם

בתוך השפתיים שוכן העצב. הוא מעצב את שני הפסים הדקים, הכאובים, של הפה. את קצותיו מעצבת המרירות. ואת זרועותיה פורסת על העיניים ואל החלק בי שחולם. חלומות של צער וטרדה. חלומות שאין בהם קדושה. ואיך תחיה קדושה בגוף שהוא היכל לפחד ולבהלה? בנפש בורחת אל משימות וצידוקים? ומסרבת

לגעת ומסרבת להינגע ומסרבת לקרוע כל לבוש מעליה עד יהפוך
הנגע לעונג?

הלילה השמיים פתוחים והירח שוב מתמלא. מחר יבוא שוב גשם
כבד. והקור ישוב. מיליוני דשאים זוהרים יוכרעו ייכנעו אל הברכה.
והלב שאינו יודע מנוח גם בדממה ימשיך לרוץ אחרי הצבי שברח
אתמול חמק בין כפות המנעול. של נפש סוערה סוחרה נפש
מסוגרה בבידוד. לו ינתר הלב אל ריצת הצבי. ויהלום.

אין עכשיו ברירה אלא למצוא רפואה בעומק הברידות. בשורשי
הים. לבקוע את כל המסכים אל דם הנפש הבוערת ומבעד לדם
אל החיים ומבעד לחיים אל האמונה ואל מעבר לה. בפחות מזה
לא נוכל

תנתן לי נפשי בשאלתי, עמי ועולמי בבקשתי.

שתיים בלילה, וליבי ער - גם בשינה, בשינה מן האהבה, מן
הגאולה, מן הדבקות.

ליבי ער - להשתוות, להפשטה, ליראה ולאהבה. לריכוז למיקוד
הכוחות. בשמך.

מבקש לישון וליבי ער וגופי בוער

בוער לאהבה, בוער להיפגע, ואין פגיעה אלא דבקות, ואין פגיעה
כל עוד הלבוש מכסה וכל עוד חלומותי אין אתי וארצות האופל
שבאחורי הכרתי. ומעיי הומים.

ותאווה. לבלוע כל דרך רוחנית שיש בעולם. כל תמונה שלמה וכל
שבר. תאווה לבשר ולרוח ולנפש. תאווה להריח כל פרח להלך על
כל גבעה ירוקה לטבול בכל מעיין. תאווה לחירות תאווה לקירות.
תאווה לנשימה עוד יותר רחבה. רחבה עד אין קץ. תאווה לחדול
מלנשום. תאווה לצלול ביס. להיות היס. להיות טיפה אחת ביס.
החוף שמתאווה ליס. ונקודת ההשקה ביניהם שאיננה

לא לכסות את הפצע

בזר פרחי בר בבקבוק מאלתר

לא לכסות את הפצע

בפרקי תהלים במלים של נחמה

הנח לפצע לבער

לְעֵקֶה לַפֶּעַר בּוֹר
שִׁפִּיל חוּמוֹת שֶׁל עוֹר וְשֶׁלֶד
תֵּן לַגַּעְגּוּעַ לְסַעַר

הוא צובע לך את שמי השקיעה. הוא צובט בתוך הרוח הקרה את
רקוטיק, הוא מכה בכל בדל עשב ואומר לו גדל, ובו בזמן לוחש
לו סוד קמילתו.

-

תפילה חדשה רוטטת ובכי חדש. את הטוב נקבל מידי ואת הרע
לא נקבל? היום הזה רחב כאורך אוקיינוס וחולף ביעף, שקיעה
מסתיימת בעמק הירוק המתפקע מצמיחה המשתכר באביביו
ובחיים החרישיים של חרקים זוחלים ומכונפים. וקול התור נשמע
בארצנו. כל יום קצת.

-

ברוך אתה אלהינו מלך העולם. שלא חסר בעולמו כלום, וכרא בו
בריות טובות ואילנות טובים להנות בהם בני אדם.

אפילוג

סיון הר־שפי | מגדיר קורונה

"מהי קדושה?
מסכה להוקרת הטמא"
(אדוניס, מדריך מסע ביערות המשמעות)

מהי מגֶפֶה?
שִׁפָּה אַחַת
וְדִבְרִים אֲחֵרִים

מהו בידוד?
אי המִטְמוֹן
וּבְעַל זָבוּב

מהו בידוד?
– וְאַבִּיָּה יֵרֶק יֵרֶק בְּפָנֶיהָ,
הֲלֹא תִכְלֵם תִּסְגֵּר?

מהו סָגֵר?
הָעֵז בַּבַּיִת.
וְגַם הַמְמוֹתָהּ

מהי קריסה כלכלית?
קִלְקֵלָה עוֹלָמִית
כּוֹאֶבֶת בְּכִיס הַפְּרָטִי

מהי קבוצת סכונ?
יַחַד תַּחַת מְטָרָה אַחַת,
בְּאוֹתָהּ הַסִּירָה,
בְּלִי לְצֵאת מִהַבַּיִת

מהי מסכה?
הַפְּרָגוֹד מְפָשֵׁל:
מוֹפֵעַ הַפָּנִים

מהו מִסָּד?
חלון אֶל חלונות
מִשְׁתַּקִּים

מהי הוֹרָאָה היִבְרִיִּדִית?
צב מְעוֹפֵף, גֶּלֶם שֶׁל סוּם
לְהִקָּה שֶׁל זְאֵבִים בּוֹדְדִים

מהי קִפְסוּלָה?
הַשְּׁלֵם קִטָּן מִסָּד חֲלָקִיו

מהי עִיר אֲדָמָה?
עִיר שֶׁכְּלָה שְׂכוּנָה

מהו אֵי יֶרֶק?
דִּלֵּת אֲדָמָה

מהו נְגִיף?
סוּכָן שֶׁל שְׁנוּי

מהו חֶסוֹן?
אֲשׁוּר כְּפוּל
לְהַמְשִׁיד וּלְהַשְׁמֵר

מהי מְסִבַּת הַדְּבָקָה?
לְחַיֵּי הַצְּעִירִים! גֶּשֶׁם שֶׁל חֲבוּקִים וּנְשִׁיקוֹת
הוּא לְפַעֲמִים מִטָּח שֶׁל יִרְקוֹת
עַל דוֹר הַהוֹרִים

מהו מָוֶת?
לִיתְמוֹת אֵין גִּיל

מהי תְּקוּנָה?
הַהִפְרָשׁ שֶׁל כָּל הַשּׂוֹאָה
לְשׂוֹאָה

מירי וסטרייך

*

והנה כל שרחק ממני
בבדידות החדר:

קולות הכביש הממהר
וקול הסיר תחת הסירים.
וקול הפחד הרוחף:
עכשו, מהר, מליס-מליס.
ועוד רחקו כל הקלפות
בהן טעיתי לפני.
הכל נשטף והתאדה
ונעלם בערפילים.

ורק קירות החדר קרבו מאוד
עד שמעתי נשימתם הכבדה.
ורק התפלה הצלולה שכנה קבע.
ורק אהובי הניחו ידיהם על כפות המנעול
ולא חמקו.

עד קמתי לפתח.

שירה צרי | שיעור תפירה

עכְשׁוֹ צְרִיךְ לְתַפֵּר
 אֶת הַשְּׂגָרָה
 וּלְחַבֵּר מִחֻדָּשׁ
 טְלֵאֵי עַל
 טְלֵאֵי.
 לְתַפֵּר אֶת הַשְּׁעוֹן
 הַמְעוֹרָר אֶל
 הַתְּאֲרָגְנוֹת בְּקֶרֶךְ
 חֲפוּזָה. אֶת קַפְסָאוֹת
 הַפְּלַסְטִיק וְהַמְּזוּן
 הַנֶּאֱרָזוּ בְּהֵן
 לְאֲרוֹחַת הַצְּהָרִים.
 אֶת רֵיחַ הַדֶּלֶק עִם
 תְּחוּשַׁת הַכְּבִישׁ
 הַנֶּעַ תְּחַתִּי בְּמַהֲרֹת
 שְׂכַבְּר שְׂכַחְתִּי.

בְּגָדִים יָפִים
 שְׂמֻכְבָּדִים אֶת
 הָעוֹסְקֵת שְׂבֵתוֹכֶם,
 אֲפוּר, מְשַׁקְפֵי שֶׁמֶשׁ,
 תִּיק. מְמַשׁ לְשֵׁאת
 תִּיק עַל גֵּב
 שֶׁהִשְׁתַּחֲרַר
 מִכְּבֹד הַמֶּשֶׁא.

עכְשׁוֹ צְרִיךְ לְתַפֵּר
 אֶת הַחַיִּים שׁוֹב,
 בְּחוּט רְגִישׁ וְדִק
 לְהִשְׁאִיר בְּהֶם
 חֲרִים לְאוֹר שֶׁמֶשׁ,
 לְמִנוּחָה, לְבֵית
 שֶׁהִיא שׁוֹב לְתַקּוּפָה
 לֹא רַק מְעַגֵּן, מְחַנֵּה
 לִילָה, אֲלֵא גַם
 מְקוּם.

על אודות האומנות המלווה

עדי חפצי אהרון – אומנית רבת-תחומית, ילידת חיפה, תושבת ירושלים זה כעשור. בעלת תואר באומנות ותעודת הוראה מאוניברסיטת חיפה. הציגה בתערוכות משותפות בגלריית המקלט (2017), גלריית צדיק ובית ציוני אמריקה (2018), וגלריית הספרייה של אוניברסיטת תל אביב (2019). כמו כן העמידה סדרת איורים לתערוכת "לילה לילה של לאה גולדברג", פסטיבל אאוטליין ומוזיאון הטבע בירושלים (2020).

עדי יוצרת ברישום, בציור ובפיסול הן בחומרים מסורתיים – אקריליק, גירס, טקסטיל ועוד, והן במדיה דיגיטלית – בצילום, בציור, או בשילובם. היא מדריכה חוג אומנות בגלריית המקלט ובסטודיו ביתי, וכן מדריכת תעסוקה לאומנות בבית אבות קריית מנחם.

עבודותיה של עדי הן בעלות ממד קונספטואלי ונגיעה של אומנות שימושית. הן מערבות חפצים מן המוכן (מסכות, חולצות, כביסה) וחומרים של יוס'ים (בר גזה, רימונים) ומוציאות אותם מן המובן מאליו אל עבר הסימבולי.

בעבודותיה ניכר החיבור בין שבר לאמונה, וכן בין החי, העז והנוכח לבין השברירי והנידף. כך ביתר שאת בעבודות הנוגעות לשנת הקורונה; לדוגמה, הרימונים המקרינים תשוקה וחיות, המבצבצים מתוך סלסילה עשויה מסכות תפורות זו לזו, סמל לקיום הרעוע, תחת לוח עץ ובו הדפסי אטבים, הד לחוט הדק שעליו חיינו תלויים.

תלוי 2, הדפס שבלונה על קרטון קיפול חולצה.